

Minileksikon 2018

Fakta om flygtninge,
indvandrere og diskrimination

SOS Racisme

Lige værdighed for alle

Minileksikon 2018: Fakta om flygtninge,
indvandrere og diskrimination

© **SOS Racisme** 2018

Redaktion:

cand.ling.merc. Jette Møller, cand.mag. Birgitte Olesen,
læge Anne Nielsen, journalist Kirsten Wulff, bibliotekar
Steen Eriksen

ISBN 978-87-982930-5-7

trykt hos Tryk og Kopiservice, Hvidovre
www.trykogkopiservice.dk

Revideret udgave
1. udgave, 2. oplag

Eftertryk tilladt med angivelse af kilde

Minileksikon 2018 kan downloades fra:
sosracisme.dk

SOS Racisme

Nørre Allé 7
2200 København N
Tlf. 4233 1968 og 4233 1969
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

Reg. nr.1551, konto nr. 1972200
Mobile Pay 4233 1968

FORORD

SOS Racismes formål er at bekæmpe racisme og fjendtlighed over for udlændinge og minoritetsdanskere gennem information og andre ikkevoldelige midler. Dette minileksikon er en del af vores oplysningsarbejde.

SOS Racisme har udgivet minileksikonet cirka hvert andet år siden 1993. Formålet er at udbrede kendskabet til minoritetsdanskere og udenlandske medborgere og deres forhold ved at give aktuelle oplysninger om flygtninge og indvandrere, integration, udlændingelovgivning, menneskerettigheder, diskrimination og racisme.

Ord med fed skrift henviser til andre opslagsord. Bagest i hæftet er der nyttige tabeller med vigtige informationer. Asyl-, udlændinge- og integrationsområdet er reguleret ned i mindste detalje, og lovgivningen ændres hele tiden. Ved redaktionens afslutning i august 2018 var der foretaget hundrede stramninger siden folketingsvalget to år før, og revideringen var derfor særligt arbejdskrævende denne gang. Der er henvisninger til, hvor opdaterede oplysninger kan findes, idet strømmen af lovændringer forventes at fortsætte.

En særlig tak rettes til menneskerettighedsadvokat Niels-Erik Hansen for gennemlæsning.

Minileksikon må gerne citeres, men kun med tydelig kildeangivelse. Enkelteksemplarer kan rekvireres gratis, og klassesæt ved betaling af porto. Minileksikon 2018 ligger også på: *sosracisme.dk*.

I 2. oplag er der kun foretaget enkelte rettelser.

God læselyst!

SOS Racisme

INDHOLD

Leksikon A-Å s. 5-63

Tabel 1. Alle meddelte opholdstilladelser 2013 - 2017

Tabel 2. De almindeligste oprindelseslande og personer med dansk eller alene udenlandsk statsborgerskab.

Tabel 3. Anerkendte flygtninge 1956 - 2017

Tabel 4. Hovedtal på asylområdet 2013 - 2017

Tabel 5. Familiesammenføringer af ægtefælle/fast samlever eller mindreårige børn 1992 - 2017

Tabel 6. Antal personer, der har fået dansk statsborgerskab 1985 - 2017

Tabel 7. Anmeldelser og afgørelser efter racismeparagraffen, straffeloven § 266 B, 1990 - 2017

Figur 1. Indvandrere i Danmark, med og uden dansk statsborgerskab pr. 1. januar 1980 - 2018

Figur 2. Efterkommere i Danmark, med og uden dansk statsborgerskab pr. 1. januar 1980 - 2018

Litteraturliste - læseværdige bøger s. 72

Nyttige links s. 74

Indmeldelse s. 75

Adoptionspolitisk Forum (APF): Almennyttig åben forening, hvis formål er at skabe en nuanceret og kritisk adoptionsdebat og arbejde for adopteredes og oprindelige familiers rettigheder.

Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N - info@adoptionspolitik.org
www.adoptionspolitiskforum.org

Afro Empowerment Center (AEC): NGO for danskere af afrikansk baggrund. AEC arbejder for at udbrede kendskabet til international lovgivning mod racediskrimination og afro-fobi i det danske samfund og skabe et trygt samfund for afrodanskere.

Tlf. 8171 1373 - info@aec-cph.dk - www.aec-denmark.dk

Afvisning: Når en udlænding bliver nægtet at indrejse eller forblive i Danmark. Udlændinge, der fx ikke har gyldigt pas og evt. visum til Danmark, kan afvises. **Asylansøgere** kan kun nægtes asyl, hvis de kan udsendes til et land, hvor de ikke risikerer forfølgelse. De internationale bestemmelser findes i **Flygtningekonventionen**, og afgørelsen træffes af **Udlændingestyrelsen**.

Hvis asylansøgeren får afslag her, bliver sagen automatisk sendt videre til **Flygtningenævnet**. Flygtningenævnet træffer så den endelige afgørelse.

Kun cirka halvdelen af asylansøgningerne bliver realitetsbehandlet, resten afvises som **åbenbart grundløse**, eller asylansøgeren tilbagesendes til et andet land efter **Dublin-forordningen**. Afviste personer indgår ikke i **udlændingeregistret** og skal udrejse fra Danmark inden for en kort frist.

EU-statsborgere kan nægtes ret til indrejse og ophold "af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed", men kun hvis der er tale om "skærpende omstændigheder".

Se **Asyl, Dublin-forordningen, Flygtning, Schengen-aftalen** og **Åbenbart grundløs**.

Amnesty International, AI: Foretager undersøgelser og laver rapporter om krænkelse af **menneskerettighederne** verden over, herunder om overgreb mod **etniske mindretal**. AI gør bl.a. et stort informationsarbejde via tidsskrifter og oplysningskampagner.

Gammeltorv 8, 5. sal, 1457 Kbh. K - Tlf. 3345 6565
amnesty@amnesty.dk - www.amnesty.dk

AnmeldHad.dk: Registrerer data på diskrimination, hadforbrydelser og hadske ytringer. Potentielle overtrædelser anmeldes til politiet, og andre data bruges til kortlægning og analyse. Projektet køres af Center for Forebyggelse af Eksklusion (CFE), der arbejder for at styrke sammenhængskraften i samfundet ved at give etniske minoriteter en repræsentativ stemme.

Tlf. 2087 8711 – kontakt@cfe.dk – www.anmeldhad.dk

Antisemitisme: Stærke **fordomme** eller fjendtlig indstilling over for jøder. Hetz og forfølgelse af jøder.

Antisemitisme indgik som en væsentlig del af fascistisk og nazistisk ideologi i 1. halvdel af 1900-tallet, men antisemitismen går meget længere tilbage, og også Martin Luther (1483-1546) var antisemitisk. Semitter inkluderer reelt også arabere, men i sin dagligdags betydning omfatter antisemitisme kun jøder.

Se **Nazisme, Holocaust** og **Krystalnatten**.

Apartheid: Raceadskillelse ved lov. Var gældende i Sydafrika fra 1948. Det hvide mindretal havde al magten, og indbyggerne var opdelt i skarpt adskilte racegrupper: hvide, sorte, *coloured* (blandede) og indere. Sorte blev tvunget til at bo i særlige områder, de såkaldte *homelands*, og ikke-hvide skulle altid bære pas. Hele samfundet var skarpt opdelt, og der var *Whites-only* områder overalt. Ægteskab og seksuelt samkvem på tværs af racegrupperne var forbudt. I 1994 blev apartheid erstattet af demokrati, og Nelson Mandela blev valgt som præsident.

Se **Segregation**.

Assimilation: (at assimilere: gøre lig med) Mindretalskulturer opgiver deres egen kultur og overtager flertallets kultur, *énvejs-proces*, der enten kan foregå frivilligt (som da tysk-amerikanerne nærmest forsvandt fra jordens overflade under 1. Verdenskrig, og Müller genopstod som Miller og Schmidt som Smith osv.) eller under tvang (som da den danske stat forsøgte at assimilere grønlandske børn ved at fjerne dem fra deres familier og sende dem til Danmark).

Se **Integration**.

Asyl: Et fristed for forfølgelse. Oprindeligt af græsk: *asylon* - det ukrænkelige. Lande, som har tilsluttet sig **flygtningekonventionen**, må ikke afvise eller udvise **asylansøgere** og **flygtninge** til lande, hvor de udsættes for forfølgelse.

Landene skal desuden give opholdstilladelse til de asylansøgere, der risikerer dødsstraf, tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, hvis de vender tilbage til deres hjemland.

I Danmark er der eksempler på afviste asylansøgere, der er blevet sendt tilbage til det land, de er flygtet fra, og er blevet tortureret eller dræbt. Dette er i strid med **Flygtningekonventionen**, **Den europæiske menneskerettighedskonvention** og Konventionen mod **tortur**.

Ved risiko for tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller dødsstraf kan **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol** midlertidigt nedlægge forbud mod tilbage-sendelse. Den FN-komité, der overvåger konventionen mod tortur, CAT, kan i konkrete sager træffe afgørelse om, hvorvidt en tilbage-sendelse vil bryde konventionen, men regeringen har begrænset muligheden for gratis retshjælp til indbringelse for CAT, FN's Menneskerettighedskomite og de øvrige FN-komiteer, når der er tale om asylsager.

Se **Flygtning** og **Tabel 1**, **Tabel 3** og **Tabel 4**.

Asylansøger: En person, der er flygtet fra sit hjemland og søger om **asyl** i et andet land. En udlænding, der søger om asyl, og som ikke har et opholdsgrundlag i forvejen, kaldes en *spontan asylansøger*. Siden 2002 kan man kun søge om asyl fra Danmark.

I 2016 fik 12.722 deres ansøgning realitetsbehandlet, og i 2017 var det 2.411. Det store antal for 2016 skyldtes, at mange af ansøgerne var ankommet i 2015. En stor del blev afvist efter en **åbenbart grundløs** hasteprocedure eller sendt til et andet land, hvor de før havde søgt asyl efter **Dublinforordningen** - eller de var rejst videre.

Mens asylansøgernes sag bliver behandlet, er de indkvarteret på et **asylcenter**.

Asylansøgere må ikke arbejde eller bo uden for asylcentrene, heller ikke særligt belastede børnefamilier.

Selv mord og selvmordsforsøg på asylcentrene er steget meget siden 2014 og 2015. I ingen af årene var der fuldbyrdede selvmord, men henholdsvis 45 og 54 selvmordsforsøg,

heraf 7 hos børn under 18 år i 2015.

I 2016 begik 3 asylansøgere selvmord, og der var 120 selvmordsforsøg, heraf 33 hos børn. I 2017 begik 2 asylansøgere selvmord, og der var 83 selvmordsforsøg, heraf 10 hos børn.

Se **Flygtning** og **Tabel 3 og 4**.

Asylcenter: Afhængigt af antallet af **asylansøgere** åbnes og lukkes asylcentre, og asylansøgerne belastes af mange flytninger. I 2016 toppede antallet af asylcentre med ca. 18.000 indkvarterede på 98 centre. I slutningen af 2017 var 5.278 asylansøgere indkvarteret på 25 asylcentre. I juli 2018 var der 19 asylcentre, herunder 1 modtagecenter, 1 hjemrejsecenter, 2 **udrejsecentre** og 3 børneindkvarteringscentre - nogle centre med forskellige indkvarteringstyper.

Asylret: Frivillige, der arbejder for afviste asylansøgere. Asylret yder gratis juridisk rådgivning om humanitær opholdstilladelse og om familiesammenføring o.a. Asylret aktionerer og samarbejder med andre grupper og enkeltpersoner om at forbedre asylansøgernes livsvilkår.

www.asylret.dk - info@asylret.dk

Auschwitz-dagen: Den 27. januar er FN's internationale **folkedrabsdag**, opkaldt efter en af de mest berygtede af nazisternes udryddelseslejre, Auschwitz nær Krakow i Polen.

Se folkedrab.dk og Holocaust-uddannelse.dk

Bedsteforældre for Asyl, BfA: Har siden 2007 arbejdet for en mere menneskelig asylpolitik med fokus på de lange ophold i asylsystemet og især på børnenes sårbare situation. Demonstrerer fast foran Udrejsecenter Sjælsmark og i København, deltager i asyldebatten og engagerer sig i humanitært arbejde i forhold til flygtninge. BfA fik tildelt SOS Racismes Venskabspris 2017 for deres arbejde.

koordinationsgruppen@bedsteforaeldreforasyl.dk

www.bedsteforaeldreforasyl.dk

Beskyttelsesstatus: Se **Flygtning**

Black Lives Matter: Startede i USA i 2013 med hashtagget *#blacklivesmatter* som en protest imod politiets vold mod

afroamerikanere og den strukturelle racisme. BLM Denmark kan kontaktes via Facebook.

Blasfemiparagraffen: Forbød religionsforhånelse og blev afskaffet 2. juni 2017 med Socialdemokratiets stemmer imod.

Se **Racismeparagraffen**.

Center for Dansk-Muslimske Relationer (CEDAR): Arbejder for at fremme lighed i samfundet og relationerne mellem muslimske minoriteter og majoritetsbefolkningen.

CEDAR mener, at kernen findes i empowerment af befolkningen, og kortlægger forhold, der vedrører danske muslimer. Målet er et mere empatisk samfund.

Rymsgade 30B, 2200 Kbh. N - info@cedar.nu - Tlf. 3183 8995 (kl. 17-19 i hverdage) - www.cedar.nu

Center for Forebyggelse af Eksklusion (CFE): Se **AnmeldHad.dk**

Center for Sameksistens: Se **IKS**.

CERD: Se FN's **Racediskriminationskonvention**.

Circuminfo.dk: er en forening og en hjemmeside, hvis formål er at arbejde imod et forbud mod religiøs omskæring af drenge, fordi det ville ramme Danmarks ældste mindretal, jøderne, og de største mindretal, muslimerne. I stedet arbejder circuminfo.dk for afbalanceret, videnskabeligt baseret information og dialog.

circuminfo.dk

Civil ulydighed: *Ulydighed* indebærer overtrædelse af love eller regler, der opfattes som uretfærdige, og *civil* indikerer, at det er borgere, der protesterer. Mahatma Gandhi brugte civil ulydighed mod det britiske kolonihærdømme, og Martin Luther King Jr. brugte metoden mod raceadskillelseslovene i Sydstaterne.

Se **Ikke-vold**.

Danskbonus: Éngangsbeløb, der gives til modtagere af integrationsydelse ved bestået **Danskprøve 2** eller tilsvarende.

Dansk Flygtningehjælp, DFH (engelsk: **Danish Refugee Council (DRC)**): Arbejder for at give flygtninge en fremtid i hjemlandet, et naboland eller i Danmark. Det meste af organisationens arbejde er ude i verden - med nødhjælp, genopbygning og minerydning. I Danmark oplyser DFH om flygtninges vilkår og rettigheder, men arbejder også med integration, rådgivning, tolkning, repatriering m.v. Frivilligrupper over hele landet giver lektiehjælp, sprogtræning, råd og hjælp til arbejde og uddannelse, socialt samvær etc. DFH's Frivilligrådgivning tilbyder flygtninge, indvandrere og deres familier gratis, anonym rådgivning. Adresser og åbningstider: <https://flygtning.dk/frivillig/vores-arbejde/frivilligraadgivningen/adresser-og-aabningstider>.

Rådgivning i asylsager: Borgergade 10, st., 1300 Kbh. K - tlf. 3373 5000 onsdag kl. 10-13 - drc@drc.ngo - flygtning.dk

Dansk Institut for Internationale studier, DIIS: En uafhængig statslig forskningsinstitution, der arbejder med internationale studier, deltager i internationale debatter og netværk og uddanner forskere.

*DIIS, Østbanegade 117, 2100 Kbh. Ø - tlf. 3269 8787
diis@diis.dk - diis.dk*

Dansk oprindelse: Personer med dansk oprindelse er personer - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Danskprøver: Danskuddannelsen for voksne udlændinge afsluttes med en prøve. For at opnå permanent **opholdstilladelse** kræves bestået *Prøve i Dansk 2*. For at få **dansk statsborgerskab** kræves det, at man har bestået *Prøve i Dansk 3*, foruden *indfødsretsprøven af 2015*. Personer med visse handicap kan dog søge dispensation mod skærpede dokumentationskrav. Selvforsørgende ansøgere, der har modtaget max. ½ års offentlig støtte de sidste 9 år, kan nøjes med Danskprøve 2 eller tilsvarende.

Efter lovstramning i juni 2018 skal udenlandske arbejdstagere og studerende, medfølgende familiemedlemmer, færingere, grønlændere og andre danske statsborgere, der ikke kan klare sig på dansk pga. langvarigt ophold uden for Danmark, betale depositum samt 2.000 kr. pr. påbegyndt modul af danskuddannelsen (S-kursister =selvforsørgende).

Selvstuderende betaler kun prøvegebyr.

Flygtninge og familiesammenførte udlændinge (I-kursister) er fortsat undtaget. De begynder direkte på danskundervisning og har fra da af ret til 5 års gratis danskundervisning.

En familiesammenført ægtefælle/partner skal inden 6 mdr. bestå Danskprøve A1, hvorefter den økonomiske sikkerhedsstillelse på 100.000 kr. kan søges nedsat med 20.000 kr. Bestået Danskprøve A2 inden 9 mdr. giver adgang til yderligere nedsættelse med 10.000 kr. og efter afsluttende danskprøve yderligere 10.000 kr. (alle beløb 2018-niveau).

Gebyret for sprogprøven bortfalder, hvis prøvedeltager er familiesammenført med en økonomisk aktiv tyrkisk statsborger. For tyrkiske statsborgere gælder særlige regler.

Se **Familiesammenføring, Tyrkiet, Associeringsaftalen med** og nyidanmark.dk.

Dansk Røde Kors, DRK: Dansk afdeling af det internationale Røde Kors. Varetager sundhedsmæssige, humanitære og sociale opgaver i krigstid og i fredstid. I forbindelse med at der kom flere og flere flygtninge til Danmark, overtog Dansk Røde Kors fra 1984 driften af **asylcentre**. Medio 2018 drev Dansk Røde Kors 8 ud af 19 asylcentre.

*Dansk Røde Kors, Blegdamsvej 27, 2100 Kbh. Ø - tlf. 3525 9200
info@drk.dk - drk.dk*

Dansk som andetsprog: Angiver, at tilegnelsen af dansk almindeligvis begynder efter tilegnelsen af modersmålet. Hvis et barn også lærer dansk fra lille, taler man om to modersmål. Undervisningen i Dansk som andetsprog skal fremme elevernes lyst til at bruge dansk og styrke deres personlige og sproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem dansk sprog og kultur og deres egen baggrund. Eleverne skal desuden motiveres til at deltage aktivt i skole, uddannelse og samfund. Hvis et barn er visiteret til dansk som andetsprog, er det obligatorisk at modtage undervisningen. I skoleåret 2017/2018 blev 27.163 elever i grundskolen indrapporteret som undervist i Dansk som andetsprog.

Se **Modersmålsundervisning**.

Dansk statsborgerskab/indfødsret: Erhverves ved fødsel, adoption, erklæring eller ved **naturalisation**.

Reglerne ændres hele tiden, og fødselstidspunktet er afgørende for, hvilke regler der gælder. Fra 1/7 2014 gælder, at børn automatisk får dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk. Er barnets forældre ikke gift, og er det kun faderen, der er dansk, skal barnet være født i Danmark. Hvis forældrene gifter sig, erhverver barnet indfødsret. Børn født 12.10.1993-30.07.2014 med udenlandsk mor og dansk far kan få statsborgerskab efter ansøgning.

Adoptivbørn under 12 år erhverver dansk indfødsret ved adoptionen. Hittebørn får normalt også dansk indfødsret.

Nordiske statsborgere kan få dansk *statsborgerskab ved erklæring*, når visse betingelser er opfyldt. Det kan andre, der er født og opvokset i Danmark, ikke.

Statsløse, der er født og opvokset i Danmark, kan få statsborgerskab gratis, inden de fylder 18 år, uden at skulle opfylde de sædvanlige krav. Herefter gælder der særlige regler.

For andre kan dansk statsborgerskab erhverves ved lov vedtaget af Folketinget, hvilket kaldes **naturalisation**, under forudsætning af, at en lang række forhold er opfyldt. Kravene er løbende blevet strammet. Se nyidanmark.dk.

Danmark tillader nu *dobbelt statsborgerskab*, og til og med 31. august 2020 kan man generhverve sit danske statsborgerskab ved at afgive en erklæring til Statsforvaltningen, hvis man har mistet det pga. andet statsborgerskab, men ikke hvis man i mellemtiden er idømt en ubetinget frihedsstraf.

Dansk statsborgerskab fortages, når man fylder 22 år, er født i udlandet og aldrig har boet eller opholdt sig i Danmark på en måde, der indikerer tilhørsforhold. Dansk statsborgerskab kan blive frataget ved dom ved lovovertrædelser, forudsat at man ikke derved bliver statsløs.

Tabel 6 viser, hvor mange der har fået dansk statsborgerskab fra 1985-2017.

Se **Tabel 2** og **Figur 1- 2** samt opdaterede regler på uim.dk

Danskuddannelse for voksne udlændinge: Alle voksne udlændinge over 18 år med gyldig **opholdstilladelse** har ret til danskundervisning. **Flygtninge** og familiesammenførte har ret til i alt 5 års gratis danskundervisning. Der er indført deltagerbetaling for selvforsørgende udlændinge i 2018.

Danskuddannelsen er tilrettelagt på 3 forskellige niveauer, som man indplaceres på afhængigt af ens uddannelsesbaggrund. Danskuddannelse 1 er for personer med ingen eller ganske kort skolegang (analfabeter). Danskuddannelse 2 er for personer med nogen skolegang, folkeskoleniveau. Danskuddannelse 3 er tilrettelagt for kursister med en mellem- eller lang skole- eller uddannelsesbaggrund.

Alle danskuddannelserne er inddelt i 6 moduler, der afsluttes med en modultest.

Se **Danskprøver, Dansk som andetsprog**, uim.dk

Dignity, Dansk Institut Mod Tortur, tidligere RCT: En selvvejende institution grundlagt af læge Inge Genefke i 1982 som det første institut mod **tortur** i verden. Beskæftiger sig med behandling og rehabilitering af mennesker, der har været udsat for tortur, med klinisk forskning, dokumentation, undervisning og information vedr. tortur. Samarbejder internationalt i projekter om tortur i omkring 20 lande.

*Bryggervangen 55, 2100 Kbh. Ø- tlf. 3376 0600
info@dignityinstitute.dk - dignityinstitute.dk*

Diskrimination: Illegitim forskelsbehandling. Man kan skelne mellem handlinger, der stiller en bestemt gruppe ringere: *direkte diskrimination*, og handlinger, der har en uforholdsmæssig negativ virkning over for en bestemt gruppe: *indirekte diskrimination*.

Ifølge FN's **Racediskriminationskonvention** omfatter racediskrimination "*enhver forskel, udelukkelse, begrænsning eller fortrinsstilling på grundlag af race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse, hvis formål eller virkning er at opheve eller svække den ligelige anerkendelse, nydelse eller udøvelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på det politiske, økonomiske sociale, kulturelle eller et hvilket som helst andet område af samfundslivet.*"

I dansk lovgivning indeholder **Lov om etnisk ligebehandling** (2003) et forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling pga. race eller etnisk oprindelse (men ikke tro). Det er politiet (egl. anklagemyndigheden), som afgør, om en anmeldelse ender med, at der rejses tiltale. Det samme er tilfældet ved **Racismeparagraffen**.

Det er en skærpende omstændighed, hvis der er tale om **hate crime** eller *hate speech*:

Straffelovens § 81 "Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, ...

6) at gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende,

7) at gerningen har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat,"

Denne bestemmelse anvendes sjældent.

Ifølge **Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.** er det ulovligt at nægte personer adgang til et sted, en forestilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden pga. *race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering*. Man må heller ikke nægte at betjene alle på samme vilkår. Den regel brydes ofte, når ikke-hvide fx nægtes adgang til diskoteker, men det kan være vanskeligt at bevise.

Personer, der diskrimineres eller udsættes for chikane, kan i nogle tilfælde tilkendes en godtgørelse for en ikke-økonomisk skade. **Ligebehandlingsnævnet** kan behandle klager over diskrimination, men det kan være vanskeligt at føre bevis for overtrædelser, idet nævnet ikke afhører vidner.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. forbyder enhver direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af *race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse* i forbindelse med forhold på arbejdsmarkedet, fx ved stillingsopslag, ansættelse, aflønning eller lignende. Det er fx forbudt at spørge om nationalitet, religion, politisk eller seksuel orientering i forbindelse med ansættelse.

Nogle kommuner har ansat en *borgerrådgiver*, der kan hjælpe borgere, som har oplevet diskrimination og ønsker at klage.

Se **AnmeldHad.dk**, **Intersektionalitet**, **Ligebehandlingsnævnet**, **Racismeparagraffen** og **FN's Racediskriminationskonvention**.

DRC - Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination: Har til formål at forebygge, dokumentere og arbejde mod racediskrimination i Danmark. Gratis personlig og telefonisk rådgivning efter aftale.

Nørre Allé 7, 2.sal tv, 2200 Kbh. N - tlf. 3536 3850 - drc@drccenter.dk - drccenter.dk

Dublin-forordningen: En aftale mellem EU-landene, Norge og Island, Schweiz og Liechtenstein. Den regulerer, hvilket land der har ansvaret for at behandle en asylansøgning, og har til formål at sikre at en asylansøgning kun behandles i ét land. Dublin-forordningen afløste Dublin-konventionen i 2006. I praksis betyder den, at det i den indledende fase besluttes, hvilket land der skal varetage asylbehandlingen. Har siden 2015 været under kraftigt pres.

Se **Afvisning** og nyidanmark.dk.

ECRI (European Commission against Racism and Intolerance): Den europæiske komité mod racisme og intolerance. ECRI er et organ under Europarådet. ECRI udarbejder rapporter om ligestilling, **diskrimination** og **racisme** i medlemslandene.

Se ECRI's rapporter om Danmark på: sosracisme.dk
Secretariat of ECRI, Council of Europe, F-67075 Strasbourg
Cedex, France - Tlf. +33 (0) 3 8841 2964
combat.racism@coe.int - <http://coe.int/>

Efterkommer: Efterkommere er ifølge Danmarks Statistik personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger født i Danmark. Hvis en af forældrene er født i Danmark og har **dansk statsborgerskab**, klassificeres deres børn ikke som efterkommere, men danskere. 1. januar 2018 var der 178.719 efterkommere i Danmark (3,1%), hvoraf 120.777 havde dansk statsborgerskab.

Se **figur 2**.

EGAM: European Grassroots Antiracist Movement: En europæisk bevægelse af antiracistiske foreninger, der oprindeligt udsprang af **SOS Racisme**-foreningerne. EGAM organiserer medlemsorganisationerne omkring fælles temaer.
48, Rue du Faubourg Saint Denis, 75010 Paris - tlf. +33 17374 1658 - contact@egam.eu - egam.eu

Emigration: Udvandring med varig bosættelse for øje. Fra midten af 1800-tallet til midten af 1900-tallet udvandrede store dele af befolkningen fra Danmark, især til USA, Canada og Argentina. Især i Argentina bosatte man sig samlet og har til i dag bevaret dansk sprog og kultur. Det danske

Udvandrerarkiv har en samling, der strækker sig fra danskere bosat over hele verden fra 1880'erne til vor tid. Udvandrerprotokollerne har navne fra 1868 til 1940. Udvandrerdata-basen indeholder indtil videre 394.000 navne.

Se evt. **Immigration**

ENAR - European Network Against Racism: Netværk af ca. 160 antiracistiske NGO'er. ENAR, der har kontor i Bruxelles, blev oprettet i det europæiske år mod racisme 1997 og arbejder med at bekæmpe **racisme**, **racediskrimination** og **xenofobi**. Desuden arbejdes der med ligebehandling mellem europæiske lande og andre af verdens lande og med at sammenkæde lokale, regionale, nationale NGO-initiativer med EU's initiativer.

67 Rue Ducale 1000 Bruxelles, Belgien - tlf. +32 (2) 229 35 70 - info@enar-eu.org - <http://enar-eu.org>

ENAR Danmark: Kontakt via hjemmesiden enar.dk

Etnisk baggrund/oprindelse el. etnicitet: Afledt af græsk *ethnikos*: vedrørende folk, folkeslag og *ethnos*: folk. Der menes normalt kulturel og/eller national baggrund. Etnisk dansk betyder en dansker med dansk baggrund i (uvist hvor mange) generationer. Kaldes også *majoritetsdanskere*. Udtrykket "af anden etnisk baggrund" bruges ofte om mennesker med ikke-vestlig baggrund. En mere anvendelig betegnelse er *minoritetsdanskere*, der har en bredere anvendelse og fx også omfatter alle andre typer minoriteter.

Etnisk ligestilling, etnisk ligebehandling: Alle behandles lige uanset etnisk oprindelse.

Se **Diskrimination**.

Etniske minoriteter, etniske mindretal: Befolkningsgrupper med en anden etnisk oprindelse end flertallet af befolkningen. I Danmark bruges det ofte som en fællesbetegnelse for **indvandrere** og **flygtninge** og deres **efterkommere** i flere generationer, især når der menes af **ikke-vestlig baggrund**. En alternativ betegnelse er *minoritetsdanskere*.

Etnisk udrensning: Tvangsflytning eller udslettelse af et folkeslag eller en befolkningsgruppe.

Se **Folkedrab**.

Etnocentrisme, etnocentrisk: I daglig tale betyder etnocentrisme, at man anser sin egen kultur og egne normer og værdier for bedre end andres, dvs. den moderne form for **racisme**. For antropologer: at man vurderer andre kulturelle fænomener, begreber eller praktiske handlinger og traditioner ud fra de forhold, der gælder i ens egen kultur.

Se **Kulturrelativisme**.

EU-borger: Af hensyn til arbejdskraftens frie bevægelighed har EU-borgere (samt **EØS**-borgere og schweiziske statsborgere) ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område. EU-borgere har ret til at tage arbejde, starte virksomhed eller yde tjenesteydelser i andre EU-lande. Studerende, pensionister og andre uden for arbejdsmarkedet kan tage ophold i andre EU-lande, hvis de ikke ligger opholdslandet til byrde økonomisk. Enhver EU-borger har stemmeret og valgbarhed ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl.

EU-borgere har nemmere adgang til **familiesammenføring** end andre udlændinge og danske statsborgere. Borgere med lovligt ophold i EU kan ifølge *EU's opholdsbekendtgørelse* familiesammenføres, hvis mindst den ene i et parforhold er EU-borger, og hvis krav om selvforsørgelse og bolig er overholdt - danskere dog først efter bosættelse i andet EU-land. Se **Familiesammenføring**.

EU-borgere fra ikke-nordiske lande kan ikke få et CPR-nummer uden et *opholdsdokument*, som dog først er påkrævet ved ophold over 3 mdr. eller for arbejdstagere over 6 mdr.

Se **tabel 1** og **Integrationsydelse**.

EU's asyl- og indvandringspolitik: Siden 1999 har EU arbejdet for en fælles asyl- og indvandringspolitik. Danmark er pga. vores forbehold ikke bundet, men har tiltrådt flere af fællesskabets politikker. Det har bl.a. indebåret: fælles visumregler for de fleste EU-lande i Schengen-samarbejdet,

fælles grænsekontrol af EU's ydre grænser bl.a. ved grænseagenturet Frontex, et tilbagesendelsesdirektiv vedr. illegale migranter, fælles tilbagesendelsesaftaler med nogle lande, samt **Dublin-forordningen**.

I 2015 brød de hidtidige bestræbelser sammen, fordi de sydlige EU-lande ikke kunne blive ved med at modtage alle de **flygtninge** og migranter, der flygtede til Europa. Se **tabel 1, tabel 3, tabel 4, Dublin-forordningen, Familiesammenføring og Schengen-aftalen**.

Europarådet: Oprettet i 1949. Har de fleste europæiske lande som medlemmer, i alt 47. Vigtige formål: At forsvare og styrke principperne om demokrati, menneskerettigheder og retsstaten, bekæmpe **racisme**, intolerance og **diskrimination** mod minoriteter samt udvikle gensidig forståelse mellem folk fra forskellige kulturer. Vedtog 1950 **Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)**, som er grundlag for **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol** under Europarådet. Rådet har desuden vedtaget en rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal. Det er ikke en EU-institution.

*Council of Europe, 67075 Strasbourg Cedex, Frankrig
Tlf. +33 3 8841 2033 - infopoint@coe.int - <http://coe.int>*

Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Den:

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er oprettet i henhold til **EMRK** for at overvåge medlemsstaternes overholdelse af **menneskerettighederne**. Kan modtage klager fra personer, der mener, at deres rettigheder er blevet krænket. Indenlandske retsmidler skal dog først være udtømt. Hvert medlemsland har en dommer. Landene har pligt til at følge afsagte kendelser.

En klagevejledning findes på www.justitsministeriet.dk: *Sådan klager du til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol*

Europæiske Menneskerettighedskonvention, Den, EMRK:

blev ratificeret af Danmark i 1953. Konventionen sikrer personlig frihed, retten til familieliv, frihed for **Tortur**, retfærdig rettergang, ytringsfrihed, religionsfrihed samt forsamlings- og foreningsfrihed. I 1992 blev **EMRK** gjort til en del af dansk ret. EMRK benyttes af EU i Amsterdam-traktaten

som grundlag for EU's Charter om grundlæggende rettigheder.

Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, Det, EØS: EU-landene + Island, Liechtenstein og Norge. EØS er en udvidelse af EU's indre marked. EØS omfatter bl.a. det indre markeds friheder, herunder fri bevægelighed for personer. Selv om Schweiz ikke er med i EØS, har statsborgere fra Schweiz og EØS stort set samme rettigheder i Danmark.

Familiesammenføring: Udlændinge med nær familie i Danmark kan søge om **opholdstilladelse** hos **Udlændingestyrelsen**. Familiesammenføring gives stort set kun til ægtefæller, registrerede partnere eller faste samlever og til egne børn under 15 år, men kun hvis en lang række betingelser er opfyldt.

Hvis der er en forælder i hjemlandet, skal børn over 8 år vurderes efter, om de er "integrationsegnede". 15-18-årige børn kan kun familiesammenføres i ganske særlige tilfælde, selv om alle under 18 år er børn ifølge Børnekonventionen.

Nordiske statsborgere kan frit indrejse, opholde sig, studere og arbejde i Danmark.

Kravene til familiesammenføring er skærpet utallige gange siden 2002, og de aktuelle regler kan ses på nyidanmark.dk. Øjebliksbillede pr. august 2018: Man skal have boet sammen i mindst 1½ år, ægteskabet skal være indgået af eget ønske og må ikke være indgået for at opnå opholdstilladelse. Begge parter skal være mindst 24 år (*24-års-reglen*), ægteskabet skal være gyldigt i Danmark, og der er krav vedr. bolig, som fremover ikke må ligge i en "**ghetto**".

Den herboende ægtefælle skal have været selvforsørgende de seneste 4 år før ansøgningen, skal have haft fuldtidsarbejde mindst 30 timer om ugen i 3 af de seneste 5 år, må ikke have modtaget sociale ydelser de seneste 3 år, skal have permanent opholdstilladelse, må ikke være idømt 6 mdr. ubetinget fængsel eller dømt for visse volds- og seksualforbrydelser og skal stille økonomisk sikkerhed for 100.000 kr. (2018-niveau).

Den ansøgende ægtefælle skal have opholdt sig mindst én gang i Danmark (besøgskravet) og skal bestå Danskprøve A1 inden 6 mdr. og A2 inden 9 mdr. efter ankomsten.

Desuden skal parret tilsammen opfylde mindst 4 ud af følgende 6 krav:

- Den herboende ægtefælle:

1) skal have bestået Prøve i Dansk 3 eller tilsvarende: fx folkeskolens afgangsprøve i dansk eller Studieprøven - begge med et snit på mindst 6 (13-skalaen) eller 02 (7-trins-skalaen) - eller studentereksamen (*obligatorisk krav*).

2) har været fuldtidsbeskæftiget i Danmark i mindst 5 år,

3) har dansk uddannelse på mindst 6 år og mindst 1 af årene skal være ud over grundskolen,

- Den ansøgende ægtefælle:

4) har enten dansk- eller engelskkundskaber svarende til Prøve i Dansk 1 eller engelsk prøve på niveau B1,

5) har været fuldtidsbeskæftiget i mindst 3 af de seneste 5 år,

6) har en videregående uddannelse af mindst 1 års varighed på erhvervsuddannelsesniveau.

For flygtninge gælder en del af disse regler ikke.

Hvis man som **flygtning** har *midlertidig beskyttelsesstatus*, kan man først søge om familiesammenføring, når **opholdstilladelsen** er forlænget efter 3 års ophold.

Staten betaler ikke mere for transporten i forbindelse med familiesammenføring af flygtninge.

For personer med handicap gælder lempeligere regler pga. handicapkonventionen.

Betingelserne er lempeligere for EU/**EØS**-borgere og schweizere, der bor i Danmark, idet de er omfattet af EU-reglerne om fri bevægelighed. Hvis danskere bosætter sig og arbejder en periode i et andet EU-land, kan de få *familiesammenføring efter EU-reglerne*. Ifølge EU-reglerne kan familiesammenføring omfatte den danske statsborgers eller ægtefællens/partnerens børn og børnebørn og i nogle tilfælde andre familiemedlemmer, som forsørges af den ene af ægtefællerne.

Der gælder også særlige regler, hvis ægtefællen i Danmark har opholdstilladelse som studerende eller med henblik på arbejde.

I 2017 havde i alt 6.689 søgt om familiesammenføring i Danmark, og der blev givet tilladelser til 7.015, nogle af dem efter ansøgninger fra tidligere år - 4.127 var til ægtefæller/samleverer og 2.887 til mindreårige børn. Der blev givet 2.637 afslag.

Se evt. ændringer på nyidanmark.dk, eller tjek hos fx Ægteskab Uden Grænser.

Se **Tabel 1, Tabel 5, Fætter-kusine-reglen, Danskprøver, Dansk Flygtningehjælp.**

Fascisme: Samlebetegnelse for autoritære, nationalistiske, antiparlamentariske og antisocialistiske idealer, der voksede frem i Europa mellem de to verdenskrige. Grundlaget er en opfattelse af, at alle parter i et samfund - staten, arbejdere og arbejdsgivere - har fælles interesser, som samordnes i et stærkt centraliseret, autoritært statsstyre (diktatur). Fascismen blev forbillede for en række højreekstremistiske bevægelser, blandt andet den tyske **nazisme**, den spanske Franco-fascisme og Italien under Mussolini. Oprindeligt byggede fascismen ikke på **racisme**, men i dag bruges begrebet mere upræcist, bl.a. om personer og partier med stærkt nationalistiske, højre-orienterede og racistiske holdninger.

Se **Nazisme**.

Flygtning: En flygtning er ifølge FN's **Flygtningekonvention** en person, der er flygtet fra sit land og "*som følge af velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til - eller på grund af sådan frygt, ikke ønsker - at søge dette lands beskyttelse*".

I dansk lovgivning bruges ordet flygtning kun om en person, der har opnået **asyl**, dvs. fået **opholdstilladelse** efter udlændingelovens § 7. Der findes opholdstilladelser med forskellig status:

- *Konventionsstatus* (§7,1) gives til asylansøgere, der opfylder definitionen i FN's **flygtningekonvention**. Opholdstilladelsen gives for højst 2 år ad gangen.

- *Beskyttelsesstatus* (§7,2) betyder opholdstilladelse til en udlænding, der ikke dækkes af den ovennævnte definition, men som risikerer dødsstraf, **tortur**, anden umenneskelig behandling eller straf ved tilbagevenden til sit hjemland. Anvendes i praksis kun, hvor asylansøgerens risiko er særlig høj af konkrete og personlige grunde. Opholdstilladelse gives for højst 1 år og derefter for højst 2 år ad gangen.

- *Midlertidig beskyttelsesstatus* (§7, 3): Der gives opholdstilladelse til en krigsflygtning, som ikke behøver være individuelt forfulgt, men som kommer fra områder præget af vilkårlig voldsudøvelse og overgreb på civile. Opholdstilladelse gives for højst 1 år ad gangen de første 3 år og derefter for højst 2 år ad gangen. Ved bedring af situationen i hjemlandet revurderes flygtningens status. Der kan normalt først søges om familiesammenføring efter 3 år.

Denne status var en konsekvens af **Den europæiske Menneskerettighedsdomstols** afgørelser om, at man ikke kunne tilbagesende mennesker til særligt farlige områder, selv om de ikke var personligt forfulgt.

- *Kvoteflygtninge* er personer, der af **UNHCR** er anerkendt som flygtninge med et beskyttelses- og genbosættelsesbehov. Siden 2015 er Danmark gået enegang og nægter at modtage kvoteflygtninge. Før modtog vi kun 500 om året.

- *De facto-status* blev afskaffet i Danmark ved stramningerne i 2002.

Hvis **uledsagede mindreårige asylansøgere** opfylder betingelserne, kan de også få opholdstilladelse, eller de kan få opholdstilladelse af *ganske særlige grunde*.

Der kan udstedes en **humanitær opholdstilladelse**, men det sker i dag kun undtagelsesvist. I både 2016 og 2017 fik kun 3 humanitært ophold. Imidlertid har en dom **ved Den europæiske Menneskerettighedsdomstol** fastslået, at den danske praksis var ulovlig, idet det skal være den hjemsendte reelt muligt af få behandling og ikke blot teoretisk muligt.

Endelig kan der teoretisk set gives *opholdstilladelse til udsendelseshindrede* i første omgang for et år, hvis politiet har opgivet at udsende dem, men det anvendes stort set ikke.

Som noget nyt er næsten 2000 somaliske sager blevet gennemgået, fordi forholdene i Somalia angiveligt skulle være bedret, og 512 flygtninge og 407 familiesammenførte somaliere havde pr. 31.05.2018 mistet deres opholdstilladelser. Ifølge *Acleddata.com* er det samlede antal dræbte i Somalia imidlertid steget siden 2013, herunder dræbte civile, og landet ligger i toppen af listen over de mest skrøbelige lande (*Fragile States Index 2018*).

Se **tabel 1, 3 og tabel 4**.

Flygtninge i verden: Ifølge FN var der 68,5 mio. mennesker på flugt verden over fra krig, forfølgelse og konflikter ved starten af 2018. 16 mio. var fordrevet i løbet af 2017. 40 mio. er internt fordrevne, dvs. flygtet til et andet sted i landet, mens 25,4 mio. er flygtet til et andet land. Over 90% af flygtningene befinder sig i nærområderne. Mennesker flygter især fra Syrien, Afghanistan, Sydsudan, Myanmar og Somalia. Tyrkiet har flest flygtninge, mens Libanon har over 1 mio. med en befolkning på 6 mio.

Derudover findes der et ukendt antal klimaflygtninge og internt fordrevne pga. naturkatastrofer, men de er ikke omfattet af **Flygtningekonventionen**.

Antallet af flygtninge og illegale immigranter, som er døde på vej til Europa siden 1993, dokumenteres løbende på *unitedagainstrefugeedeaths.eu*. Denne *List of Deaths* omfattede pr. 5. maj. 2018 34.361 døde.

Flygtningehøjkommissæren: Se UNHCR.

Flygtningekonventionen: FN's konvention af 28. juli 1951 om flygtninges retsstilling, ændret 1967, fungerer i dag som et internationalt udgangspunkt for definitionen af, hvad en **flygtning** er. Konventionen sikrer flygtninge mod **afvisning** til et land, som ikke har undertegnet konventionen.

I øvrigt sikres mod forskelsbehandling pga. **race**, religion, nationalitet, politisk holdning eller sociale tilhørsforhold. Flygtninge sikres samme rettigheder som statsborgere i opholdslandet, bl.a. i form af adgang til offentlig hjælp og frit valg af opholdssted. Danmark var blandt de første 12 lande, der tilsluttede sig denne konvention.

Flygtningenævnet: En appelinstant, der især behandler klager over afslag på asylansøgninger, som gives af **Udlændingestyrelsen**. Asylansøgeren får beskikket en advokat. I 2017 traf Flygtningenævnet afgørelser i 2679 spontane asylsager. Flest sager vedrørte asylansøgere fra Afghanistan (873), Iran (612) og Irak (568). I 19 % af de sager, hvor Udlændingestyrelsen havde givet afslag, blev sagen omgjort til asyl. Se **Tabel 5**.

Dublinsager: Flygtningenævnet har i 2017 truffet afgørelse

vedrørende 597 personer. Nævnet har stadfæstet Udlændingestyrelsens afgørelse i 460 sager, og omgjort den i 17 sager. Resten er enten afvist, afsluttet uden afgørelse, eller sendt til fornyet behandling i Udlændingestyrelsen.

Nævnets afgørelser er endelige og kan ikke indklages. Hvis der fremkommer væsentlige nye oplysninger, kan sagen dog genoptages.

Ved behandling af en asylsag i Flygtningenævnet medvirker i dag kun 3 personer: formanden, som er dommer og indstillet af Domstolsstyrelsen, en advokat indstillet af Advokatrådet og et medlem fra Udlændinge- og Integrationsministeriet. Siden 2016 udpeger hverken Dansk Flygtningehjælp eller Udenrigsministeriet medlemmer.

Til forskel fra en dansk domstol foregår procedurerne i Flygtningenævnet bag lukkede døre uden nogen ydre uvildig kontrol, og afgørelsen kan *ikke* appelleres. Sagerne er typisk heller ikke så oplyste som almindelige retssager, fx undersøges påstande om **tortur** ofte ikke. Tit gives afslag pga. ændrede forklaringer eller forklaringer, som ikke findes troværdige. Det kan fx dreje sig om en forkert husket dato eller en fejlagtig oversættelse. Dette kan ikke efterprøves, da der ikke sker lydoptagelser af asylafhøringerne.

Adelgade 11-13, 1304 København K - tlf. 6198 3700 - fln@fln.dk - fln.dk

FN, Forenede Nationer (Engelsk: **UN**): Verdensorganisation, der blev dannet af 51 stater efter 2. verdenskrig. I dag er der 193 medlemslande. FN spiller en afgørende rolle i international sikkerhedspolitik, i udviklingspolitik, flygtningespørgsmål, i kampen for menneskerettigheder, sundhed og uddannelse m.v. Arbejdet er organiseret i en række specialorganisationer, fx **UNHCR**, WHO, UNICEF, ligesom FN har nedsat komiteer til at overvåge overholdelse af FN's enkelte konventioner, fx **CERD**, som overvåger **Racediskriminationskonventionen**. FN har institutionaliseret en række årlige markeringsdage med fokus på særlige indsatsområder, se eksemplet nedenfor!

Se **UNHCR, Konventioner og Menneskerettigheder**.
Se de enkelte kontorer på <http://un.dk/da/kontakt>

FN-dagen mod folkedrab: 27. januar. Se Auschwitz-dagen.

FN-dagen mod racisme: Den 21. marts, til minde om Sharpeville-massakren i Sydafrika den 21. marts 1960, hvor fredelige demonstranter mod apartheidstyrets paslove blev beskudt af politiet, og 69 blev dræbt og 186 såret.

FN-Menneskerettighedsdag: 10. december.

Se **Verdens-erklæringen om Menneskerettighederne**.

FN-forbundet: En tværpolitisk, ikke-statslig organisation, der har til formål at styrke interessen for FN og at øge forståelsen for nationers gensidige afhængighed og fælles ansvar for den internationale udvikling. FN-forbundet forholder sig kritisk og konstruktivt til spørgsmål vedrørende FN. *FN-forbundet, Tordenskjoldsgade 25 st.th, 1055 Kbh. K.*

Tlf. 3346 4690

fnforbundet@fnforbundet.dk - www.fnforbundet.dk

FN's Racediskriminationskonvention, RDK: Vedtaget af FN's generalforsamling i 1965, trådte i kraft i 1969 og er ratificeret af 177 lande. Danmark har givet borgere ret til at klage i henhold til RDK. En klagesag kan dog først behandles af FN, hvis alle retsmidler er afprøvet i Danmark. De senere år har den danske regering imidlertid ikke nødvendigvis rettet sig efter FN-afgørelser.

CERD (Committee on the Elimination of Racial Discrimination), *FN's Racediskriminationskomité*, er den komité i FN, der varetager overvågning, klagebehandling og gennemførelsen af bestemmelserne i RDK. CERD består af en række eksperter, der kan udtale kritik af et medlemsland. Kritikken har dog ikke bindende virkning som de afgørelser, der kommer fra **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol**. De lande, der har tiltrådt RDK, skal med nogle års mellemrum udarbejde og fremlægge rapporter om gennemførelsen af RDK. CERD's konklusioner om Danmark kan ses på *www.sosracisme.dk* under 'CERD om Danmark'.

RDK kræver, at følgende kriminaliseres: Udbredelse af ideer, der hviler på racemæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til **racediskrimination**, voldshandlinger eller tilskyndelse til voldshandlinger mod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller etnisk oprindelse, ydelse af bistand til raceforfølgelse, fx finansiering, samt deltagelse i organisationer og organisering af propagandavirksomhed,

som tilskynder til racediskrimination.

Medlemslande skal gennem lovgivning forbyde og forsøge at afskaffe alle former for racediskrimination og sikre ethvert menneske lige ret for loven, uanset race, hudfarve eller national eller **etnisk oprindelse**, især med hensyn til følgende rettigheder: Ret til arbejde, fagforeningsfrihed, ret til bolig, adgang til offentlige steder, ret til at forlade og vende tilbage til sit hjemland, stemmeret og valgbarhed.

Dele af RDK er indarbejdet i dansk lov i **Racismeparagraffen** (Straffelovens § 266 b) og i **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.**, men desværre endnu ikke generelt.

Se **Tabel 7**.

Klager kan stiles til The Committee on the Elimination of Racial Discrimination.

Office of the High Commissioner for Human Rights, 8-14 Avenue de la Paix, 1211 Geneva 10, Switzerland

Tlf. + 41 22 917 9220 eller + 41 22 917 9656

Fobi: Sygelig angst eller afsky for noget. Eksempler: **xenofobi:** fremmedangst – **afrofobi:** mod mennesker af afrikansk baggrund – **islamofobi:** mod islam og muslimer – **romafob:** mod romaer (også kaldet antiziganisme)

Folkebevægelsen for Asylbørns Fremtid: Arbejder for asylbørns ret til en tryk barndom og for, at Danmark overholder Børnekonventionen i alle forhold, der gælder asylsøgende børn og unge. #rettilenstrykbarndom

Se www.asylboernsfremtid.dk

Folkedrab, folkemord: Udryddelse eller forsøg på udryddelse af et folk, dvs. racismen i sin mest bestialske konsekvens. FN vedtog i 1948 en folkedrabskonvention, hvori begrebet folkedrab blev defineret som: handlinger, der begås i den hensigt helt eller delvist at ødelægge en national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe, dvs. drab, tilføjelse af betydelig fysisk eller psykisk skade, hindring af fødsler, overførsel af børn til en anden gruppe, eller stærkt forringede levevilkår for at udvirke gruppens fysiske ødelæggelse.

Formålet med FN's folkedrabs-konvention var at forhindre fremtidige folkedrab, men desværre blev **holocaust** ikke

det sidste folkedrab i det 20. århundrede. Mere end 100 millioner mennesker anslås at have mistet livet som følge af folkedrab siden 1900. Danmark vedtog i 1955 *Lov om straf for folkedrab*, men har fx ikke anerkendt folkemordet på 1½ million armeniere i 1915.

Se **Auschwitz-dagen** og *folkedrab.dk*

Folkeskolen: Børn fra **etniske minoriteter** er omfattet af undervisningspligt på linje med andre børn, når de opholder sig i Danmark i mere end 6 måneder. Kommunerne har ansvaret for, at alle børn indskrives i folkeskolen eller får undervisning, der svarer til folkeskolens, fx ved hjemmeundervisning. Pr. 1. oktober 2017 var der 67.856 elever, som var indvandrere eller efterkommere af indvandrere i folkeskolen, og 11.643 på friskoler og private grundskoler. Når andre skoletyper medregnes, gik 83.766 børn i grundskolen, svarende til 11,8 % af samtlige børn.

Tosprogede børn med utilstrækkelige danskundskaber tilbydes normalt ekstra danskundervisning, i nogle kommuner i særlige *modtageklasser*, der har børn af forskellige nationaliteter, eller på hold i en del af undervisningstiden.

Elever med mindst en forælder fra EU-lande samt Færøerne og Grønland skal tilbydes **modersmålsundervisning**. Det er en kommunal beslutning, hvor undervisningen af barnet skal foregå.

I Grundloven § 76 står der: *Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen.* Børn i asylcentre har ikke ret til at gå i folkeskolen. Nogle har fået lov til det, men en del undervises på Dansk Røde Kors center-skoler, og undervisningen dér fører ikke frem til en afgangseksamen.

Børn fra de asylcentre, der drives af kommuner, undervises i modtageklasser eller i almindelige klasser i folkeskolen. Med støtte fra private fonde startede Red Barnet i 2018 et 4-årigt projekt med modtageklasser "Fra flugt til skolegang", der vil omfatte 6.000 flygtningebørn.

Fordom: Fordomme er negative, generaliserende og forudfattede antagelser om personer eller især grupper. Fordomme kan give anledning til adfærdsmæssige reaktioner såsom **diskrimination**, mobning, eksklusion og overgreb. Fordomme er selvforstærkende, fordi de kan blokere for

kontakt. *Forforståelse* er et mere neutralt begreb for den opfattelse, man har på forhånd.

Se **Diskrimination**.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater, FAU: Forening af advokater, der har en særlig interesse i udlændingelovgivningen. Liste over advokaternes og foreningens kontaktoplysninger på fauadv.dk

Foreningen Nydansker: Foreningens formål er at fjerne barrierer for nydanskere i Danmark og fremme beskæftigelse og integration af denne gruppe på arbejdsmarkedet.
Sankt Peders Stræde 28C, 4 sal, 1453 Kbh. K - tlf. 3393 4383
info@foreningen-nydansker.dk - www.foreningen-nydansker.dk

Forskningscenter for Migration, Etnicitet og Sundhed, MESU: Gennemfører forskning i bl.a. migration og etniske minoriteters sundheds- og sygdomsmønstre, og i hvordan sundhedsvæsenets struktur, funktion og effekt passer til de behov, som migranter og etniske minoriteter har.
Øster Farimagsgade 5, Postboks 2099, 1014 Kbh. K. - tlf. 3532 7288 - mesu-office@sund.ku.dk - mesu.ku.dk

Fætter-kusine-reglen: Når man søger **familiesammenføring**, er der en formodningsregel, som betyder, at hvis ægtefæller er nært beslægtede, gives der normalt afslag.

Ghetto: Oprindeligt betegnelsen for en isoleret bydel, hvor jøder var tvunget til at bo. Begrebet kommer fra hebraisk *Ghet*, som betyder adskillelse og fra italiensk *Geto*, som betyder støberi, fordi det jødiske kvarter i Venedig var placeret ved et støberi. Under 2. verdenskrig oprettede nazisterne ghettoer i Østeuropa, hvor jøder blev tvunget til at bo.

I andre lande bruges ghetto om en meget fattig, isoleret bydel med beboere fra samme etniske eller sociale gruppe.

I Danmark bruger Folketinget ordet "ghetto" om kvarterer, hvor tre ud af de fem følgende kriterier gælder:

- 1) over 50% af beboerne er **indvandrere** og **efterkommere** fra **ikke-vestlige** lande,
- 2) mindst 2,7% af beboerne på 18 år og derover er dømt for

overtrædelse af straffe- el. våbenloven eller lov om euforiserende stoffer.

3) over 40% af de 18-64 årige beboere har ingen tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse

4) over 50% af de 30-59-årige har kun en grunduddannelse

5) 15-64-årige beboere (excl. uddannelsessøgende) har en gennemsnitlig bruttoindkomst på under 55 % af gennemsnittet for den samme gruppe i hele regionen.

Hvert år opdateres "ghettolisten", der p.t. omfatter 25 bydele. Folketingsflertallet blev medio 2018 enige om en "ghettoplan", der bl.a. dikterer dobbelte straffe for forbrydelser begået i "ghettoer" og på talrige andre måder vil diskriminere beboerne i de udpegede "ghettoer".

Se **segregation** og **spredningspolitik**.

Hadforbrydelser, hate crimes: En betegnelse for forbrydelser, som "har baggrund i andres *etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende*" (Straffelovens § 81 nr. 6). Adskiller sig fra andre forbrydelser ved, at motivet er offerets (formodede) tilhørsforhold til en gruppe og ikke noget, som offeret gør, og det skal indgå som skærpende omstændighed ved fastsættelse af straffen. Desværre bruges denne paragraf sjældent i Danmark, selv om vi har forpligtet os internationalt til at bekæmpe hadforbrydelser.

Se **Diskrimination**, **AnmeldHad.dk** og **Racisme**.

Holocaust: Kommer af de græske ord *holos*: fuldstændig og *caustos*: brændt. På hebraisk bruges ordet *shoah*. Holocaust bruges normalt om Nazi-Tysklands forsøg på at myrde alle Europas jøder. Under 2. verdenskrig blev over 6 millioner jøder myrdet, de fleste i **koncentrationslejre** som et led i nazisternes plan om at udrydde de europæiske jøder (= *Die Endlösung*). Nogen bruger ordet bredere om nazisternes forfølgelse og udryddelse af alle uønskede grupper, dvs. også romaer, sintier, andre etniske minoriteter, homoseksuelle, udviklingshæmmede m.v.

I Tyskland og en række andre lande er det forbudt at benægte, at Holocaust har fundet sted (*holocaust-benægtelse*).

Se **Antisemitisme**, **Folkedrab**, **Koncentrationslejre**, **Krystalnatten** og **Auschwitz-dagen**.

Homoseksuelle af anden etnisk baggrund: Se LGBT+

Humanitær opholdstilladelse: Udlændinge- og Integrationsministeriet kan i helt særlige tilfælde give **opholdstilladelse** af humanitære grunde til personer, der har fået endeligt afslag på asyl, hvis de fx lider af en meget alvorlig behandlingskrævende sygdom. De får ikke derved flygtningestatus. Der bliver nu kun givet meget få tilladelser af denne art. I 2016 og 2017 fik kun 3 om året humanitært ophold.

Se nyidanmark.dk og **Tabel 4**.

Ikke-vestlig: Som ikke stammer fra *vestlige lande*: EU/EØS-landene + Schweiz samt Canada, USA, Australien, New Zealand, Andorra, Monaco, San Marino og Vatikanstaten.

Ikke-vold: En strategi for at nå et politisk mål uden brug af vold, militære midler eller trusler om vold. Stærkt sammenhold og offervilje kan have en psykologisk virkning.

Se også **Civil ulydighed**.

IKS - Center for Sameksistens: Arbejder på at forbedre sameksistensen mellem majoritet og minoriteter gennem fælles projekter, bl.a. Etnisk Ressourceteam på hospitalerne i hovedstadsregionen og Katalysator, som gennem mentorarbejde og gruppesamtaler i fængsler søger at få unge videre med et liv uden kriminalitet. IKS har 3 muslimer og 3 kristne i bestyrelsen.

Ryegade 30B, 2200 Kbh. N - tlf. 7022 0406 - iks@ikstudiecenter.dk - ikstudiecenter.dk

Immigration: Indvandring med varig bosættelse for øje. I 2017 indvandrede i alt 89.382 personer til Danmark. Samme år udvandrede 64.751, hvilket resulterer i en nettoindvandring på 24.631 personer.

Se **Emigration, Indvandrer** og **Tabel 1, Tabel 2, Tabel 5, Tabel 6 samt Figur 1**.

Indfødsret: Se **Dansk statsborgerskab/indfødsret**

Indvandrer, immigrant: Person, som er flyttet til Danmark for permanent bosættelse for sig selv og sine efterkommere.

Bruges ofte ukorrekt om mennesker, der er født her i landet. Ifølge Danmarks Statistik: Person født i udlandet, hvor ingen af forældrene er både født i Danmark og dansk statsborger. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer. Pr. 1. jan. 2018 boede der 591.678 **indvandrere** i Danmark (10,2%). Af dem havde 149.559 dansk statsborgerskab (25,3%).

Se **Tabel 1, Tabel 2, Tabel 6 og Figur 1.**

Indvandrermedicin: Et forholdsvis nyt område. En rapport (2013) fra Indvandrermedicinsk klinik på Odense Universitetshospital - den første klinik af sin art i Danmark (2008) - dokumenterer forskelsbehandling af flygtninge/indvandrere på sygehuse og i kommunerne. Det er nødvendigt at træne læger, sygeplejersker og sagsbehandlere i at inddrage flygtninges specielle vilkår, bl.a. bør der oftere anvendes tolk. Ansatte i social- og sundhedsvæsenet mangler forståelsen for, at sproget er det centrale værktøj i samtalen med patienterne. Der foreslås oprettet indvandrermedicinske klinikker i alle regioner for at forbedre patientsikkerheden, beskytte mod forskelsbehandling og forbedre patientforløbene.

Indvandrermedicinsk Klinik, Patienthotellet, 6. sal, Indg. 1, Sdr. Boulevard 29, 5000 Odense C – tlf. 6541 3251

Indvandrermedicinsk Klinik, Afsnit 038, Infektionsmed.Afd., Hvidovre Hospital, Østvej Pavillon 2, 2650 Hvidovre Tlf. 3862 1382

Indvandrerådgivningen: En forening med gratis rådgivning, men sagsbehandling mod betaling. Der rådgives bl.a. om **opholdstilladelse** og **familiesammenføring, tvangsægteskaber** og vold mod udenlandske kvinder.

*-butikken Silkeborgvej 29, 8230 Åbyhøj - Tlf. 8870 9898 - tlf. 2622 3611 - postmaster@indvandrerraadgivningen.dk
www.indvandrerraadgivningen.dk*

Indvandrerstop: Da der var mangel på arbejdskraft i slutningen af 1960'erne, kom mange gæstearbejdere til Danmark. Fra 1971 kunne man kun få **opholdstilladelse**, hvis man i forvejen havde en arbejdskontrakt, og ved oliekrisen i 1973 blev indvandrerstoppet gjort totalt. Udlændinge med

opholdstilladelse havde dog ret til at få bl.a. ægtefæller og børn under 18 år familiesammenført.

Indvandring: Se Immigration

Institut for Menneskerettigheder, IMR: Oprettet i 2002 som uafhængig national menneskerettighedsinstitution jvf. FN's Paris-principper i stedet for Det Danske Center for Menneskerettigheder. IMR har til opgave at fremme og beskytte **menneskerettigheder** og ligebehandling i Danmark og i udlandet. Forsker i bl.a. menneskeret, diskrimination og integration. Rådgiver regering, Folketing, ministerier og myndigheder. I udlandet samarbejder IMR med nationale menneskerettighedsinstitutioner, myndigheder og retshjælp, så de selv kan styrke menneskerettighederne. Rådgivning om diskrimination: tlf. 3269 8666 tirs.og tors. kl. 10-12 og 13-15 eller mail: ligebehandling@humanrights.dk Wilders Plads 8K, 1403 Kbh. K - tlf. 3269 8888 info@humanrights.dk - menneskeret.dk - humanrights.dk

Integration, at integrere: Sammensmeltning af dele til en ny helhed. Medlemmer af mindretalskulturer bevarer deres egen kultur, men kender flertallets sprog, normer og love og indgår på lige fod med flertallet inden for uddannelse, på arbejds- og boligmarkedet og i forhold til samfundets institutioner (politi, domstole, sundhedsvæsen osv.). Der er tale om en to-vejs-proces, hvor samfundets og flertalskulturens bidrag er *den strukturelle integration*, dvs. at man sikrer mindretallets adgang til alle samfundets institutioner uden **diskrimination**.

Se **Assimilation**.

Integrationsgrunduddannelsen (IGU): En 3-årig forsøgsordning, der blev aftalt i 2016 ved trepartsforhandlinger på arbejdsmarkedet, og som skal sikre mulighed for arbejde og opkvalificering for **flygtninge** og familiesammenførte, hvis kvalifikationer og produktivitet endnu ikke står mål med kravene på det danske arbejdsmarked. Integrationsgrunduddannelsen varer to år og omfatter ansættelse i en lønnet praktikstilling på en virksomhed og skoleundervisning med

uddannelsesgodtgørelse. Ordningen bygger på de eksisterende overenskomster og satserne for den 2-årige erhvervsgrunduddannelse.

Integrationsloven: Lov om integration af udlændinge i Danmark var den første egentlige integrationslov. Den trådte i kraft pr. 1. jan. 1999 og er siden ændret hyppigt. Loven omfatter bl.a. et integrationsprogram, hvor **flygtninge** og **familiesammenførte** udlændinge får **danskundervisning** samt mulighed for at komme på kurser, i praktik og få løntilskud.

Integrationsprogrammet varer 1 til 5 år, og der er fokus på, at flygtninge og familiesammenførte hurtigt skal have afklaret deres kvalifikationer og i praktik.

Programmet forestås af kommunerne. En integrationskontrakt indgås mellem udlændingen og bopælskommunen (om den enkeltes beskæftigelses-/uddannelsesmål), og den gælder indtil en evt. opnåelse af permanent **opholdstilladelse**.

Flygtninge bliver fordelt efter et kvotesystem til landets kommuner, hvor de skal forblive i hele introduktionsperioden, med mindre en anden kommune eller organisation indvilliger i at overtage deres integrationsprogram. Permanent **opholdstilladelse** er blandt andet betinget af en bestået Prøve i Dansk 2.

Hvis man kommer til landet som arbejdstager, medfølgende ægtefælle eller studerende, får man tilbudt et såkaldt *introduktionsforløb*.

Se **Danskprøver** og **Opholdstilladelse**.

Integrationsministeriet blev nedlagt, da Helle Thorning-Schmidts regering trådte til i 2011, men med V-regeringen oprettedes i 2015 **Udlændinge- og Integrationsministeriet**.
Slotsholmsgade 10, 1216 Kbh. K - tlf. 6198 4000

uim@uim.dk - uim.dk

Se **Udlændingestyrelsen**, **SIRI**, **Flygtningenævnet** og nyidanmark.dk

Integrationsråd: Ifølge **integrationsloven** kan kommuner oprette et integrationsråd for at sikre kvalificeret rådgivning i varetagelsen af integrationsopgaven. Kommunalbestyrel-

sen beslutter sammensætningen. Det er kommunalbestyrelsens beslutning, om der afholdes et vejledende valg og i hvilken form. Et råd består af mindst 7 medlemmer med bopæl i kommunen. Integrationsrådene findes i ca. 40 kommuner og vælger 5 medlemmer af **Rådet for Etniske Minoriteter**.

Se rem.dk

Integrationsydelse: Alle, der har været i Danmark mindre end 9 år ud af de sidste 10 år, får den meget lavere integrationsydelse i stedet for kontanthjælp. Hvis man fx er under 30 og bor sammen med sine forældre, får man kun 2.664 kr/md. (2018). Man har ikke ret til ferie. Der gælder dog særlige regler for EU-borgere. Hvis man har haft ophold i et andet EU-land, inden man rejste til Danmark og fik arbejde i Danmark umiddelbart efter indrejsen, vil man ikke være omfattet.

Se **Starthjælp**.

Intersektionalitet: I krydsfeltet mellem to eller flere minoriteter forstærkes **diskriminationen**, fx for en homoseksuel af anden etnisk baggrund eller en sort kvinde (idet kvinder pga. diskriminationen betragtes som minoritet).

Islamisk-Kristent Studiecenter (IKS): Hedder nu IKS - Center for Sameksistens (IKS)

Islamkritisk: En eufemisme, der især anvendes om højrefløjens islamofobi.

Se **-fobi**.

Komiteen for Udlændinges Retssikkerhed: Giver gratis juridisk og social rådgivning for udlændinge og deltager i det antiracistiske arbejde.

Fredsbutikken i Mejlgade 107, kld., 8000 Århus C - tlf. 2047 9699 - fredsbutikken@stofanet.dk

Koncentrationslejre: Fangelejre, hvor magthaverne uden dom indespærrer personer med bestemte karakteristika fx af etnisk, fysisk, social, mental eller politisk art. Fx i Nazi-Tyskland, hvor koncentrationslejrene for "undermennesker" og

politiske modstandere i mange tilfælde udviklede sig til tilintetgørelseslejre. Andre eksempler er Stalins Gulag-lejre og USA's lejr i Guantanamo.

Se **Holocaust** og **Nazisme**.

Konvention: Af latin: *convenire*, at blive enig. International aftale, traktat, overenskomst eller vedtægt. Konventioner ratificeres ved folketingsbeslutning. Ratificerede konventioner er bindende for danske offentlige myndigheder, men kun **Den Europæiske Menneskerettighedskonvention** er fuldt inkorporeret i dansk ret.

De vigtigste menneskerettighedskonventioner kan ses på: www.sosmenneskerettigheder.dk www.menneskeret.dk

Konventionsflygtning: Se **Flygtning**.

Krystalnatten: 9. november 1938 blev et vendepunkt, hvor nazisterne i Tyskland gik fra hetz og politisk chikane mod jøderne til anvendelsen af vold. Tusinder af jødiske butikker blev ødelagt, synagoger blev nedbrændt og gravpladser skændet. 25-30.000 jøder blev sendt i **koncentrationslejre** og omkring 100 blev dræbt. Næste morgen lå skårene fra de knuste butiksruder overalt i gaderne, heraf navnet krystalnatten.

Den 9. november markeres i mange europæiske lande med fælles demonstrationer mod **nazisme**, højreekstremisme og **antisemitisme**.

Ku Klux Klan, KKK: En hemmelig højreekstremistisk protestantisk organisation, oprindeligt for hvide, protestantiske, amerikanske mænd. KKK's vartegn er det brændende kors og kendetegnet er hvide kutter med spidshætter, der skjuler identiteten. Stiftet i 1865 af seks sydstatsveteraner lige efter borgerkrigen med det formål at fratage afroamerikanerne deres borgerrettigheder og sikre det hvide protestantiske overherredømme. KKK stod bag bortførelser, voldtægter og drab på afro-afrikanere og på klanens modstandere, men døde ud, da sydstaterne indførte raceadskillelse (**segregation**) - for så at genopstå i 1915 under indtryk af 1. verdenskrigs patriotisme.

Medlemstallet i KKK toppede med mellem 4 og 6 millioner medlemmer midt i 1920'erne, hvor kampen var rettet mod indvandringen, især af jøder og katolikker.

Pga. skandaler visnede KKK hen, men blussede op på ny i 1960'erne pga. borgerrettighedsbevægelsen i USA's sydstater. I dag består KKK af mellem 5.000 og 8.000 medlemmer.

Se **Racisme**.

Kulturrelativisme: En kulturopfattelse der hævder, at en kulturs fænomener kun bør tolkes og vurderes ud fra den pågældende kulturs egne forudsætninger. Kulturrelativisme stilles ofte op som modsætning til **etnocentrisme**.

Se: **Etnocentrisme**

Kvoteflygtning, FN-flygtning: En **flygtning**, som kommer til Danmark efter aftalen mellem den danske regering og **UNHCR** om modtagelse af en årlig kvote på ca. 500 flygtninge. Kvoteflygtninge får **asyl** som **konventionsflygtninge**, men ikke dermed permanent **opholdstilladelse**.

Kvoteflygtninge hentes i flygtningelejre nær deres hjemland og udvælges blandt andet ud fra en forventning til deres arbejdsevne og deres integrationsmuligheder i Danmark. Regeringen besluttede i november 2017, at Danmark indtil videre ikke modtager kvoteflygtninge

Se **Flygtning** og **Tabel 3**.

Lesbiske af anden etnisk baggrund: Se **LGBT+**.

LGBT+ (Bøsser, lesbiske og trans- og interkønnede blandt udlændinge og danskere med udenlandske rødder): Rapporten *Nydanske LGBT-personers levevilkår* (2015), som kan downloades fra **Sabaahs** hjemmeside, viser, at den psykiske trivsel blandt et betydeligt mindretal af de nydanske LGBT+-personer er meget ringe. 20% af de nydanske homoseksuelle oplevede at blive socialt udstødt fra familien. 13% havde været udsat for vold fra familiemedlemmer. 33% havde overvejet selvmord inden for det sidste år.

Blandt de godt 1.000 repræsentativt udvalgte med ikke-vestlig baggrund, er 24% enten "helt enige" eller "delvist enige" i, at sex med en af samme køn burde være forbudt.

Der findes flere foreninger for LGBT+ af anden baggrund end dansk: Se **Sabaah og LGBT Asylum**.

LGBT Asylum: Forening for LGBT+-personer, der er asylansøgere, flygtninge, danske statsborgere eller udlændinge med bopæl i Danmark. Foreningen arbejder for at forbedre forholdene for LGBT+-personer i det danske asylsystem og for LGBT+ flygtninge. Mange oplever social isolation eller endog hetz og overgreb. Der mangler generelt viden om muligheder på området. Der tilbydes anonym rådgivning, netværk og social støtte til både asylansøgere og flygtninge, som identificerer sig som LGBT+-personer.

Rådgivning man. kl. 15-18. tlf.7152 3397 -
info@lgbtasylum.dk - www.lgbtasylum.dk

Ligebehandlingsnævnet: Nedsat efter Lov om Ligebehandlingsnævnet i 2009. Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, **race**, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller **etnisk oprindelse**.

Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn efter lovgivningen om ligestilling af mænd og kvinder, og klager over forskelsbehandling af andre grunde efter **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.** og **Lov om etnisk ligebehandling**. Nævnsmedlemmerne er jurister, som har særligt kendskab til området.

Nævnet kan tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse i det omfang, det følger af love og kollektive overenskomster. Nævnet kan kun behandle klager over forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, hvis lønmodtageren godtgør, at vedkommendes faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet. Nævnet kan ikke afhøre vidner.

Klager kan sendes via hjemmesiden, post eller mail til:
www.ligebehandlingsnaevnet.dk - Ligebehandlingsnævnet, Ankestyrelsen, 7998 Statsservice - ast@ast.dk
Adr.: Teglgolmsgade 3, 2450 Kbh. SV- Tlf. 3341 1200

Lov om etnisk ligebehandling: forbyder både direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af race eller **etnisk oprindelse**, men ikke tro. Loven gælder dog ikke på områder, der er omfattet af **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.** eller for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter. Loven skal forhindre forskelsbehandling og fremme ligebehandling af alle uanset **race** eller **etnisk oprindelse**.

Loven angår social beskyttelse, fx social sikring og sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, der er tilgængelige for offentligheden - herunder bolig. Klager kan behandles af **Ligebehandlingsnævnet**, som desuden behandler klager over **diskrimination** af andre grunde end etnicitet.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.: En arbejdsgiver må ikke forskelsbehandle lønmodtagere eller jobansøgere med hensyn til løn- og arbejdsvilkår pga. **race**, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller **etnisk oprindelse**.

Der gælder ligefrem bevisbyrde ved sagsanlæg, dvs. at den krænkede part skal bevise, at den anden har gjort noget forkert. Omvendt bevisbyrde gælder alene lønvilkår, hvor arbejdsgiveren må bevise, at arbejdet ikke har samme værdi.

Ved annoncering må det ikke tilkendegives, at man ønsker en person af bestemt køn eller etnisk herkomst. Ved ansættelse må man ikke søge at få oplyst nationalitet, religiøs, politisk eller seksuel orientering.

Med loven skete der en gennemførelse af dele af FN's **race-diskriminationskonvention**.

Se **Ligebehandlingsnævnet**.

Mellemløst Samvirke, MS, ActionAid Denmark: Blev oprettet i 1944 under navnet Fredsvenners Hjælpearbejde og fusionerede i 2009 med ActionAid. MS er en forening, som gennem international ungdomsudveksling og frivillighedsprogrammer arbejder for forståelse og solidaritet på tværs af grænser, hudfarve og partipolitik.

Fælledvej 12, 2200 Kbh. N. - tlf. 7731 0000

ms@ms.dk - www.ms.dk

Menneskerettigheder: Rettigheder, som gælder alle mennesker uanset køn, **race**, **etnicitet**, nationalitet, religion, social status eller sprog. Det drejer sig først og fremmest om det enkelte menneskes universelle rettigheder. Tanken om menneskerettigheder udvikledes af franske filosoffer i midten af 1700-tallet. Menneskerettigheder blev skrevet ind i USA's uafhængighedserklæring i 1776 og ved den franske revolution i 1789 og i **Verdenserklæringen om Menneskerettighederne**, som FN vedtog i 1948. Mange lande krænker menneskerettighederne, blandt andet i terrorbekæmpelsens navn.

Menneskerettighedserklæringen: Den europæiske **menneskerettighedskonvention** og **FN-konventionerne** herom kan findes på www.sosmenneskerettigheder.dk under *Konventioner*.

Se **Verdenserklæringen om Menneskerettighederne** og **UPR-bedømmelse**.

Midlertidig beskyttelsesstatus: Se **Flygtning**.

Mino Danmark: en handletank og medlemsorganisation, der ønsker at styrke det minoritetsetniske Danmark gennem viden, samtale og engagement. Fokuserer især på de 82% af efterkommere under 25 år med ikke-vestlige rødder, hvor de fleste føler, de hører til i Danmark, men alligevel føler sig fremmedgjorte.

*Sankt Peders Stræde 28, 1453 København K, tlf. 7199 3160
info@mino.dk - mino.dk*

MESU: Se **Forskningscenter for Migration, Etnicitet og Sundhed**.

Migration: Flytning fra et land eller område til et andet for at bedre sine forhold. Migration kan ske på grund af tvang eller andre ydre omstændigheder som fx krig, forfølgelse, arbejdsløshed, sult (*push*-faktorer), eller man kan flytte frivilligt til områder med mere tillokkende forhold (*pull*-faktorer). Migration kan være midlertidig eller permanent.

Se **immigration** (indvandring) og **emigration** (udvandring).

Mit Asyl (Støttekredsen for Flygtninge i Fare): Arbejder for at FN's konventioner efterleves i dansk asylpolitik. Deres indsats retter sig især mod børn og unge i asylsystemet.
c/o Mona Ljungberg, Skoleholdervej 41, 1., 2400 Kbh. NV
tlf. 2883 1318 - kontakt@mitasyl.dk - www.mitasyl.dk

Modersmålsundervisning: Undervisning af **tosprogede børn** i at tale og skrive deres andet modersmål end dansk. Formålet med modersmålsundervisningen er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de kan forstå det talte og skrevne sprog og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed og fremme deres lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur. Den skal give eleverne indsigt i hjemlandets kultur, bl.a. for at lette børnenes eventuelle tilbagevenden til dette land, samt styrke den internationale forståelse.

I folkeskolen kan der undervises 3-5 timer om ugen i modersmålet, hvis kommunen kan og vil skaffe en egnet lærer og økonomiske midler. Undervisningen foregår normalt efter skoletid, ofte for børn fra flere skoler, evt. fra flere kommuner. Fra 2002 blev statsstøtten til modersmålsundervisningen afskaffet, og kommunerne har nu kun pligt til at tilbyde den til børn fra EU/EØS-lande og Færøerne og Grønland. Det betød et kraftigt fald i udbuddet.

Nogle politikere mener, at det offentlige ikke skal bekoste modersmålsundervisningen, men at barnet bør bruge kræfterne på at lære dansk. Sprogforskere pointerer, at abstrakt tænkning og indlæringsevnen generelt fremmes, hvis modersmålsudviklingen støttes. Psykologer understreger, at modersmålet er afgørende for børnenes identitetsdannelse og desuden har stor betydning for forholdet mellem forældre og børn.

I USA har en undersøgelse af mere end 700.000 elever over 11 år vist, at styrkelse af andetsproget alene ikke virker, det gør derimod undervisning på modersmålet, idet de tosprogede børn så bliver klart bedre end de ét-sprogede (Thomas & Collier, 2001).

Motivationsfremmende tiltag: Hvis afviste asylansøgere ikke samarbejder med de danske myndigheder om udrejse og ikke vil skrive under på, at de frivilligt vil tilbagesendes

til deres hjemland, kan de blive udsat for "motivationsfremmende tiltag" for at presse dem til at medvirke til udrejse af Danmark. Det er aldrig vist, at de motivationsfremmende foranstaltninger virker, men de er voldsomt belastende for asylansøgerne.

Det drejer sig bl.a. om:

- ophør af den kontante ydelse og i stedet tre kantinemåltider på asylcentret på bestemte tidspunkter – for enkelte et minimalt beløb til hygiejneartikler,
- ophør af undervisning, praktik eller beskæftigelsestiltag,
- hyppig meldepligt hos politiet, og ofte opholdspligt og underretningspligt,
- oversendelse til et **udrejsecenter**.

Hvis politiet frygter, at asylansøgeren vil forsvinde fra centret, kan vedkommende frihedsberøves ved dom i Ellebækfængslet for 4 uger ad gangen, dog maksimalt i 18 mdr.

Se: **Asylansøger**.

Mulat: stammer fra portugisisk *mulato* og betyder egentlig muldyr/mulæsel. Bør derfor undgås.

Multikulturalisme, multikulturelt samfund: Samfund, hvor forskellige kulturelle og/eller etniske grupper fungerer tolerant og harmonisk sammen. For at man kan sige, at et samfund er multikulturelt, må tolerancen omfatte kulturelle, sproglige, politiske og religiøse forskelle. Canada anses for et af de lande, som mest åbent har udviklet multikulturelle politikker, der bygger på sameksistens, gensidig tolerance og lighed.

Se **Integration**.

Nationalisme: En ekskluderende nationalfølelse, der udvikledes som idé i 1800-tallet som basis for krav om politisk selvbestemmelse for nationer. Det var europæiseringen og moderniseringen af verden, som bragte nationalismen frem. Den kan være forbundet med fremmedangst, **racisme** og militarisme. Den aktuelle danske nationalisme insisterer på at vide, hvad "danskhed" er, og fremhæver "danskere" på bekostning af andre.

Se **Etnocentrisme** og **Kulturrelativisme**.

Nationalsocialisme: Se Nazisme.

Naturalisation: Erhvervelse af **dansk statsborgerskab/indfødsret**. Folketinget tildeler dansk statsborgerskab til udlændinge med navns nævnelse i halvårlige indfødsretslove. Lovforslag fremsættes af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Der betales ikke gebyr for ansøgningen, hvis man er under 18 år.

Siden 2015 er det muligt at have *dobbelt statsborgerskab*.

Betingelserne for naturalisation omfatter blandt andet: Man skal have permanent **opholdstilladelse** og skal have boet i Danmark uafbrudt i 9 år forinden. For nordiske statsborgere kræves kun 2 år, og der er også lempeligere regler for fx personer, der er gift med danske statsborgere. For statsløse og flygtninge gælder 8 år.

Ansøgere skal bestå Prøve i Dansk 3 samt indfødsretsprøven af 2015 om dansk kultur, historie og samfundsforhold. Der er skærpede dokumentationskrav ved dispensation. Man skal desuden underskrive en loyalitetserklæring over for Danmark.

Børn, der er født og opvokset i Danmark, kunne indtil 2016 opnå *statsborgerskab ved erklæring*, men nu gælder det kun nordiske statsborgere. Dog kan **statsløse** fødte og bosiddende i Danmark få statsborgerskab uden at skulle opfylde ovenstående krav, hvis ansøgningen indgives, inden de fylder 18 år.

Man er permanent udelukket fra at få **dansk statsborgerskab**, hvis man er idømt en ubetinget frihedsstraf på min. 1 år eller på min. 3 mdr. for personfarlig kriminalitet eller er dømt for bandekriminalitet samt for vold mod børn eller en seksualforbrydelse begået efter det fyldte 18. år. Ved andre straffe eller strafferetslige sanktioner er der en karenstid.

Man må heller ikke have modtaget fx kontanthjælp eller integrationsydelse de sidste 2 år og højst 4 mdr. inden for de sidste 5 år. Dagpenge i mere end 4 mdr. forlænger perioden. Man må som udgangspunkt heller ikke have gæld til det offentlige.

Er man indrejst, inden man blev 15 år, kan man naturaliseres som 18-årig, hvis man har fået dansk uddannelse. Der gælder også lempeligere regler for ansøgere med almindelig eller faglig uddannelse af dansk karakter.

For ansøgere fødte i perioden 1. januar 1961-31. december

1978 af en dansk mor gælder særlige regler.

Som det ses af **Tabel 5** bag i hæftet, har antallet, der får **dansk statsborgerskab**, været faldende, og en stigende andel af de **indvandrere, flygtninge** og **efterkommere**, som bor i Danmark, har fx ikke stemmeret til Folketinget. Mange tosprogede vil have svært ved at bestå Prøve i Dansk 3, der sigter mod videregående uddannelse, og også kravene til indfødsretsprøven blev skærpet i 2016. Siden er kravene til opnåelse af dansk indfødsret skærpet adskillige gange. De aktuelle regler ses på *nyidanmark.dk*.

Se **Dansk indfødsret, Statsløse, Danskprøver, Tabel 2, Tabel 6, Figur 1 - 2** og *uim.dk*

Nazisme, Nationalsocialisme: Begrebet knytter sig til det tyske parti NSDAP, oprettet af Adolf Hitler. Partiets ideologi var ekstremt nationalistisk, imperialistisk og racistisk. **Racismen** byggede på en opfattelse af hierarki mellem racerne. Den ariske race opfattedes som overmennesker, mens bl.a. jøder og romaer/sintier blev kaldt undermennesker.

I Det tredje Rige (1933-1945) opbyggede Hitler et personligt diktatur understøttet af terror og propaganda. Al opposition blev ryddet af vejen. Hitlers socialstat, bl.a. finansieret af formuer konfiskeret fra jøder, banede vejen for hans popularitet blandt masserne. Ideen om *Lebensraum* - livsrum, råderum - førte til en erobningskrig, som skulle sikre Tyskland herredømmet over store områder af verden. Jøderne blev udnyttet til slavearbejde i **koncentrationslejre** og systematisk myrdet i bl.a. gaskamre med henblik på total udryddelse af Europas jøder.

Se **Folkedrab** og **Holocaust**.

Neger, N-ordet: *Negro/neger* hævdes ofte at stamme fra det latinske *niger*= sort. Det er ikke korrekt. Mennesker fra det afrikanske kontinent blev på latin kaldt *afri*. *Negro/neger* har sin oprindelse i slavehandlen og blev overtaget fra de portugisiske slavehandlere, det danske *neger* muligvis via hollandske slavehandlere.

Antropologer har brugt ordet som betegnelse for det, man mente var den sorte **race** fra Afrika syd for Sahara. Denne brug af ordet blev opgivet, da man opgav begrebet menneskeracer. N-ordet har siden slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne været opfattet som nedsættende i

USA, og det gælder ikke kun *nigger*, men også *Negro*. Også afrikanere opfatter N-ordet som nedsættende.

Om danskere med afrikanske rødder kan man bruge afro-dansker.

Se **Mulat**.

NGO, Non-Governmental Organisation: Oprindeligt blev udtrykket brugt om de internationale og nationale organisationer, som ifølge FN's charter har rådgivende status.

NGO'er er uafhængige, humanitære *non-profit* organisationer, der bl.a. opfordrer myndighederne til forstærkede indsatser inden for deres interesseområder, fx **menneskerettigheder** eller antiracisme. Ofte dækkes driften til NGO'er helt eller delvist af offentlige midler, i Danmark dog kun i meget begrænset omfang.

Nordisk statsborger: Statsborgere fra Norge, Sverige, Island og Finland kan frit indrejse og opholde sig i Danmark. De kan på bestemte betingelser søge statsborgerskab ved erklæring modsat alle andre statsborgere.

Nydansker: bruges om en *dansker af anden etnisk baggrund end dansk*. Mange **racialiserede** danskere foretrækker selv at bruge *brune danskere*. En anden mulighed er *minoritetsdanskere*, der har en bredere anvendelse, ikke fokuserer på hudfarven og antyder magtforholdet. Udtrykket *3. generations indvandrere* giver ingen mening, idet 3. generation er født her i landet og ikke indvandret.

NyiDanmark.dk: En fælles hjemmeside for Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) om reglerne for indrejse og ophold i Danmark. Teksten er på dansk, men nogle områder er oversat til engelsk. NyiDanmark.dk indeholder masser af oplysninger, statistik og vejledninger vedrørende lovgivningen om udlændinge- og beskæftigelsesområdet og bør bruges til at tjekke op på lovgivningen på området. Dog er den ikke altid fuldt opdateret pga. hyppige stramninger.

Omskærelse, rituel /Omskæring, religiøs: Mere end hver tredje af verdens mænd er omskåret. I Danmark omskærer

man primært drenge af religiøse årsager, hvis omskæringen ikke er medicinsk begrundet. Ifølge Moseloven har Gud befalet, at alle jødiske drenge skal omskæres på 8. dagen efter fødslen. Muslimske drenge omskæres normalt inden for det 1. år, undtagen hos muslimer med rødder i bl.a. det tyrkiske kulturområde, hvor omskæringen som regel foretages senere.

Det er forbudt ved lov at omskære piger (kaldes *Female Genital Mutilation - FGM*).

Se hjemmesiden circuminfo.dk.

Opholdstilladelse: Reglerne om opholdstilladelse fremgår af **Udlændingeloven**, som ændres næsten konstant. Der skelnes mellem midlertidig opholdstilladelse og permanent opholdstilladelse.

Nordiske statsborgere kan rejse ind og opholde sig og arbejde her i landet uden særlig opholdstilladelse.

Statsborgere fra EU/EØS og Schweiz kan opholde sig her i 3 måneder uden særlig hjemmel - og i 6 måneder, hvis de leder efter arbejde (omfattet af EU-opholdsbekendtgørelsen). Inden tiden er udløbet, kan disse borgere søge om et *registreringsbevis* hos Statsforvaltningen, hvis de har arbejde eller studerer her i landet eller har tilstrækkelige midler til at antages at ville være selvforsørgende.

Statsborgere uden for Norden/ EU/EØS (fra tredjelande) skal have opholds- og arbejdstilladelse for at bo og arbejde i Danmark. Der kræves *visum* fra de fleste lande i Afrika, Asien og Latinamerika, og det giver normalt lov til ophold i alle Schengen-landene. Et visum er meget vanskeligt at opnå fra lande, hvor danske myndigheder frygter, at borgerne vil søge om **asyl**.

Derudover kan der opnås opholdstilladelse ved **asyl** og **familiesammenføring**.

Permanent opholdstilladelse kan EU/EØS-borgere og schweizere få efter 5 år. Andre kan normalt tidligst opnå det efter 8 års lovligt ophold i Danmark, men kræver yderligere opfyldelse af mange betingelser, fx beståelse af Danskprøve 2 samt en række krav om beskæftigelse, ingen offentlig forsørgelse de sidste 4 år, ingen offentlig gæld, ingen ubetingede domme over 6 mdr. eller over 60 dage for visse volds- og seksualforbrydelser m.v.

Visse grupper kan undtages for nogle af kravene, bl.a. tidligere danske statsborgere, personer af dansk afstamning, det danske mindretal i Sydslesvig og Argentina. Det er **Udlændingestyrelsen**, der behandler ansøgninger om permanent ophold. Opdaterede regler findes på: nyidanmark.dk.

Greencard-ordningen for højtuddannede fra **tredjelande** blev afskaffet i 2016, og reglerne for opholds- og arbejdstilladelse ændres efter de aktuelle behov på arbejdsmarkedet. *Fast-track-ordningen* kom til i 2015.

Se **Tabel 1, Danskprøver, Positivlisten** og nyidanmark.dk.

Parallelsamfund: En specifik minoritetsgruppe, der lever isoleret fra det omgivende samfund med egne systemer og regler som fx Amish-folket i USA.

Pogrom, russisk: Voldelig forfølgelse af en befolkningsgruppe. Oftest anvendt om jødeforfølgelse.

Se **Antisemitisme**.

Positivlisten: En liste over erhverv, hvor der aktuelt er mangel på kvalificeret arbejdskraft.

Uddannede tredjelandstatsborgere, som er tilbudt job inden for disse erhverv, har særligt let adgang til opholds- og arbejdstilladelse. Administreres af SIRI (tlf. 7214 2001) og opdateres halvårligt.

Se **Opholdstilladelse**.

Positiv særbehandling (Engelsk: *affirmative action*): En forskelsbehandling, som består i, at en særlig gruppe får fortrinsret, fordi de historisk er blevet diskrimineret. Tilladt i **FN's racediskriminationskonvention** som noget midlertidigt, når det er nødvendigt for at sikre visse etniske grupper eller enkeltpersoner ret til at nyde eller udøve menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med medlemmer af flertalskulturen.

Når formålet er opfyldt, skal den positive særbehandling stoppe; særbehandlingen må ikke medføre, at der vedvarende opretholdes ulige eller særskilte rettigheder for forskellige grupper.

Se **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**.

PTSD: Posttraumatisk stress-syndrom-diagnosen ses ofte hos ofre for **tortur** samt **asylansøgere** og **flygtninge**, der har været udsat for alvorlige traumer under krig og flugt og ophold i **asyllejrene**. Symptomerne er søvnbesvær, mareridt (evt. om dagen), hukommelsestab, koncentrationsbesvær, hvilket bl.a. gør det vanskeligt at lære et nyt sprog.

Diagnosen har tidligere medført automatisk dispensation fra de sædvanlige prøvekrav til opnåelse af **dansk statsborgerskab** i overensstemmelse med FN's handicapkonvention. Nu afgøres sagerne individuelt af Indfødsretsudvalget.

Se: **Dignity**.

Race: Racebegrebet er en social konstruktion og blev oprindeligt forsøgt defineret ved arvelige fysiske træk, der adskilte den ene menneskerace fra den anden, fx hovedform, hudfarve m.v. I bl.a. Nazi-Tyskland og i Sydafrika under apartheid kæmpede læger for at kortlægge kriterierne for de såkaldte "menneskeracer". Da den genetiske variation inden for den enkelte "race" var større end den genetiske variation imellem racerne, har moderne videnskab opgivet begrebet menneskeracer, og mennesket betragtes nu som én fælles race.

Se **Apartheid**, **Nazisme** og **Racisme**.

Racediskrimination: Se **Diskrimination** og **Racisme**.

Racialiseret: Bruges om "people of colour" og betyder, at de er blevet gjort til en **race**. Racer er en social konstruktion og bundet ikke i biologi.

Racisme: Findes i flere former og på flere niveauer: Den oprindelige *biologiske racisme* hævder, at der findes et hierarki af racer inden for menneskeheden, der er underordnet hinanden med den hvide race øverst, og som er baseret på arvelige træk såsom hudfarve, hovedform og ansigtstræk mm. Disse antagelser vandt tilslutning i 1700- og 1800-tallets vestlige videnskab: Racebiologien.

Den kulturelle racisme er nutidens form for racisme. Den går ud fra, at nogle folkeslag er så forskellige, at de ikke kan leve sammen på grund af uoverstigelige forskelle i religion,

kultur eller **etnicitet**, og man opfatter sin egen kultur som bedst. Se **Etnocentrisme**.

I Danmark inddeles **indvandrere** og **efterkommere** ofte efter vestlig og ikke-vestlig oprindelse, hvilket stort set svarer til traditionelt hvide og ikke-hvide.

Ved *institutionel racisme* forstås, at racistiske forestillinger er indbygget i lovgivning, regler og praksis hos offentlige myndigheder i et land. Dette medfører diskrimination, der forringer bestemte etniske eller religiøse gruppers rettigheder.

Ved *strukturel racisme* forstås, at etniske, religiøse eller seksuelle minoriteter ikke har lige adgang til fx uddannelse, arbejdsmarked, boliger og samfundets institutioner såsom politi, retsvæsen osv., fordi medlemmer af majoriteten normalt får fortrinsret. Der er altså ikke nødvendigvis tale om en oplevelse af mere-/mindreværd, men snarere en præference for det velkendte.

Ved *hverdagsracisme* forstås "den lille racisme", også kaldet *mikroaggressioner*, som viser sig i fx nedsættende bemærkninger og ekskluderende handlinger, hvad enten de er bevidste eller ej.

Racisme og had mod bestemte befolkningsgrupper er farlig. Konsekvenserne af den biologiske racisme i bl.a. den nazistiske ideologi er velkendte.

Efter 2. verdenskrig og med afkolonialiseringen lagde man de fleste steder afstand til den biologiske racisme, undtagen fx i Rhodesia og i Sydafrika, hvor **apartheid** var gældende politik fra 1948 - 1994.

Se: **Antisemitisme, FN's Racediskriminationskonvention, Fordom, Hadforbrydelser, Holocaust, Ku Klux Klan, Nazisme, Race, Racismeparagraffen, Xenofobi** og Tabel 7.

Racismeparagraffen, Straffelovens § 266 B:

Stk 1: Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Stk.2: Ved straffens udmåling skal det betragtes som skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

Ifølge FN-konventionen om afskaffelse af alle former for

racediskrimination (1965) skal de lande, der har tiltrådt konventionen, gøre udbredelsen af racistisk propaganda strafbar. Racismeparagraffen stammer dog helt tilbage fra 1939 og var tænkt som et værn mod den **racisme** og **antisemitisme**, som fulgte af den tyske **nationalsocialisme**.

Paragraffen anvendes sjældent - på trods af, at racistisk propaganda og racistiske udtalelser er tiltagende i Danmark (Se **ECRI** og **tabel 7**). Paragraffen blev strammet i 1995 med indsættelse af stk. 2 om propagandavirksomhed som skærpende omstændighed.

Efter § 81 nr. 6 i Straffeloven vil straffen for en forbrydelse normalt skærpes, hvis gerningen har baggrund i andres **etniske oprindelse**, tro, seksuelle orientering eller lignende. Man kan anmelde racediskrimination til politiet, men det er anklagemyndigheden, der afgør, om der rejses tiltale.

Se **Tabel 7**.

Refoulement: Tilbagesendelse til et land, hvor en person er i høj risiko for forfølgelse, tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling. Dette er forbudt efter **Flygtningekonventionen**, **Konventionen mod tortur** og **Den europæiske menneskerettighedskonvention**.

Se **Tortur**.

Refugees Welcome: Tilbyder gratis juridisk rådgivning og assistance til **asylansøgere** og arbejder for at forbedre **flygtninges** retsvilkår generelt og oplyse om deres forhold.

Se *refugeeswelcome.dk* med Q&A på engelsk og *refugees.dk* med alle relevante oplysninger om asylproceduren, lovgivningen, tal og statistik mm. på dansk og engelsk. Personlig rådgivning i **Trampolinhuset** tirsdage kl.16-19.

Tlf. 5055 8011 - kontakt@refugeeswelcome.dk

Repatriering: Frivillig tilbagevenden til hjemlandet med varigt ophold for øje. Ordet anvendes om **flygtninge** og visse **indvandrere** og **efterkommere** fra lande uden for EU/EØS-landene.

Kommunerne yder repatrieringshjælp til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, samt til andre familiesammenførte, der har haft **opholdstilladelse** i Danmark i 5 år.

Andre udlændinge kan ansøge Udlændinge- og Integrationsministeriet om at blive anset som omfattet af repatrieringsloven.

Det er en forudsætning, at man ikke råder over egne midler til repatriering, og at man mister sin opholdstilladelse i Danmark efter hjemrejsen. Flygtninge og familiesammenførte til flygtninge har dog 1 års fortrydelsesret, og størstedelen af hjælpen til repatriering vil først blive udbetalt efter et år. Udgifter til rejse og flytning betales, tillige med visse sundhedsudgifter det første år. Repatrieringshjælpen er i 2018: 136.543 kr. pr. voksen og 41.643 kr. pr. barn. Ældre kan desuden få reintegrationsbistand i 5 år (eller evt. resten af livet efter en lavere sats). Staten refunderer kommunerne alle udgifterne samt en kontant præmie for hver udlænding, der repatrieres.

Bl.a. **Dansk Flygtningehjælp** vejleder om repatriering.

Rådet for Etniske Minoriteter: Rådets opgave er formelt set at rådgive om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere. Rådet kan desuden selv tage sager op. Det sekretariatsbetjenes af **SIRI**. 5 rådsmedlemmer (inkl. formanden) udpeges af ministeren, 5 vælges i Repræsentantskabet for Rådet for Etniske Minoriteter, og 4 er fra landets største kommuner. Ca. 40 kommuner har et **integrationsråd**.

*Strandgade 25C, 1401 Kbh. K - tlf. 7214 2832 - rem@siri.dk
- www.rem.dk*

Rådgivning for Udlændinge, Randers: Stiftet i 1993. Holder åben rådgivning søndag kl 16-18 i *Torvegade 14, 1., Randers C* Tlf. 2221 3755.

Rådgivning: Man kan få gratis juridisk rådgivning mange forskellige steder:

Advokatvagten: *En slags juridisk skadestue, hvor der ydes mundtlig juridisk førstehjælp. Der er mere end 80 Advokatvagter i Danmark. Se: www.advokatvagterne.dk*

Esbjerg Retshjælp: Tlf. 7512 5469 - esbjergretshjaelp.dk

Odense Retshjælpen i Vestergade Tlf. 6612 0944 - www.retshjaelpenivestergade.dk

Randers: Rådgivning for Udlændinge: 2221 3755.

Silkeborg Retshjælp: Ons. kl. 19-21 pr. telefon: 2020 4063. Silkeborg Bibliotek man. kl.13-15, ons. kl 15-17

Sekretariat: man. og ons. kl.10-18 Tlf. 8681 0300 - www.sirh.dk

Aarhus:

Århus Retshjælp: Tlf. 8619 4700 - www.aarhusretshjaelp.dk

Gellerupparkens Retshjælp: Tlf. 8625 7135 - www.gpret.dk

Komiteén for Udlændinges Retssikkerhed, Mejlgade 107, Aarhus
Tlf. 2047 9699

København:

Vesterbro Retshjælp, Onkel Dannys Plads 1, 1. sal, tirsdag og
torsdag kl. 19-21 - www.vesterbro-retshjaelp.dk

Københavns Retshjælp, Stormgade 20, 1. sal, 1555 Kbh. V, man.-
tors. kl. 18.30-21.00, fre. kl. 18.30-20.00 - www.retshjaelpen.dk

Københavnske Advokaters Retshjælp, Gråbrødre Torv 17, gennem
gården - www.kringlegangen.dk

Endelig kan juridisk rådgivning og sagsbehandling fås ved
Foreningen af Udlændingeretsadvokater.

Se også **Dansk Flygtningehjælp (DRC), Indvanderråd-
givningen, Institut for Menneskerettigheder og Refugees
Welcome.**

Sabaah: Betyder 'ny dag', 'ny begyndelse' og er en forening,
der arbejder for at forbedre vilkårene for LGBT+-personer
(homoseksuelle, biseksuelle, inter- og transkønnede og
queer) med minoritetsetnisk baggrund. Medlemmerne støt-
ter hinanden i de udfordringer, de møder, fx hvad angår en-
somhed, familiekonflikter, åbenhed om ens seksuelle orien-
tering, diskrimination, religion, kærlighed o.m.a.

Rådgivning torsdag kl. 18-20 - *planlægges udvidet*

Onkel Dannys Plads 1, 1711 Kbh. V. - tlf: 33232000

info@sabaah.dk - sabaah.dk.

Schengen-aftalen: Schengen-aftalen var oprindeligt en mel-
lemstatslig konvention mellem en række EU-lande. Dan-
marks indtræden i Schengen-samarbejdet blev i 1997 vedta-
get ved lov af Folketinget.

Loven omfatter visumbestemmelser, betingelser for ud-
lændinges korttidsophold, grænsekontrol og Schengen In-
formation System (SIS) med fælles registrering af bl.a. afvi-
ste **asylansøgere** og kriminelle personer.

Schengen-aftalen omfatter: Afskaffelse af kontrol ved EU's
indre grænser, kontrol af de ydre grænser, lufthavne, ud-
veksling af persondata, bekæmpelse af narkotika, fælles vi-
sumregler, asylregler, bekæmpelse af illegal indvandring,

samt politisamarbejde over grænserne. Kontrollen ved de danske grænser mod Tyskland og Sverige bortfaldt i 2001, men genopstod i et vist omfang i 2015.

Se **EU's asyl- og indvandringspolitik.**

Segregation: Strukturelt organiseret adskillelse af forskellige mennesker eller befolkningsgrupper. Kendes i rendyrket form fra bl.a. **apartheid** i Sydafrika og i USA's sydstater indtil 1965. Segregation står i modsætning til **integration**. Segregation forstærker blandt andet gensidige **fordomme** pga. af manglende kendskab til hinanden.

Se **Ghetto.**

Sigøjner: Betragtes i dag som et skældsord. Stammer fra det græske *athínganos*, der betyder *urørlig* eller *paria* med sidebetydningen *hedning*. *Roma* eller *Sinti* er de korrekte betegnelser. Der er tale om de mest forfulgte og diskriminerede etniske grupper i Europa i dag.

Se **Nazismen.**

SIRI: Styrelsen for International Rekruttering og Integration afgør sager om ophold til studerende og arbejdstagere, opdaterer **Positivlisten** halvårligt og sekretariatsbetjener **Rådet for Etniske Minoriteter** mm.

Njalsgade 72A, 2300 Kbh. S, tlf.7214 2000 - siri@siri.dk

SOS Racisme: International tværpolitisk bevægelse mod racisme og fremmedhad med logoet: *Touche pas à mon pote* – som regel på en gul hånd. Bevægelsen blev startet i Frankrig i 1984 af unge franskmænd og indvandrere – både muslimer og jøder - i protest mod Jean-Marie Le Pens racistiske politik. Den arrangerer koncerter, debatter, rådgivning og landsdækkende demonstrationer. Der eksisterer mange lokalafdelinger i Frankrig og søsterorganisationer i andre lande, herunder SOS Racisme, Danmark. Arbejder overalt for at fremme dialog og tværkulturel forståelse og for at afsløre og bekæmpe diskrimination med ikkevoldelige midler.

Fra bevægelsen udgår græsrodsnetværket **EGAM: European Grassroots Antiracist Movement.**

SOS Racisme, France: Bureau National, 51, avenue de Flandre

75019 Paris. Frankrig - tlf. +33 (0) 1 4035 3655
mail via hjemmesiden: www.sos-racisme.org

SOS Racisme, Danmark: Blev stiftet i marts 1988 og fusionerede 3 år senere med Folkebevægelsen mod Fremmedhad (fra 1985). Formål: Gennem oplysning, dialog, kontakt og andre ikkevoldelige midler at nedbryde myter og **fordomme** og bekæmpe **racisme** og fremmedhad.

Arbejder på landsplan med hovedkontor i København og udgiver tidsskriftet SOS Racisme halvårligt samt dette minileksikon. Hvert 2. år uddeles SOS Racismes **Venskabspris**. Deltager i den aktuelle debat og udarbejder talrige hørings-svar, arrangerer debatmøder og demonstrationer. Har en hjemmeside til gymnasier/HF om menneskerettigheder, racisme og diskrimination: www.sosmenneskerettigheder.dk
Nørre Allé 7, 2. sal, 2200 København N - Tlf. 4233 1969 og 42 33 19 68 - sos@sosracisme.dk - www.sosracisme.dk

Spredningspolitik: Politikerne satte spredningen af **flygtninge** i Danmark i system med **integrationsloven**, 1999, så de er stavnsbundet til den kommune, de er visiteret til, så længe de har en integrationskontrakt.

Der bor i dag flygtninge i næsten alle danske kommuner, hvilket sikrer opgavefordelingen mellem kommunerne, men begrænser flygtninges frihed til at bo i nærheden af familie og venner.

Se **Ghetto**.

Starthjælp (introduktionsydelse): Blev indført i 2002 og afskaffet i 2011. I 2007 viste en Rockwool-undersøgelse, at mod forventning kom kun 14% **flygtninge/indvandrere** i beskæftigelse efter 14 måneder på starthjælp. Starthjælpen blev i 2011 erstattet af kontanthjælp. Genindført i 2015 som **integrationsydelse**.

Statsborgerskab: Se **Dansk statsborgerskab/indfødsret**.

Statsløse: En person, der intet statsborgerskab har, er statsløs. Nazi-Tyskland fratog jødiske tyskere deres statsborgerskab. Det er grunden til, at statsløse børn og unge, der bor og er født i Danmark, har krav på **dansk statsborgerskab**,

indtil de fylder 21 år (FN's konvention om statsløse). Hvis de ansøger inden det fyldte 18.år, får de statsborgerskab uden betingelser og uden at betale gebyr.

Danmark kan som udgangspunkt ikke fratage en borger statsborgerskabet, hvis han/hun derved bliver statsløs. De fleste statsløse i Danmark er palæstinensere, der har boet i flygtningelejre i Israels nabolande. Pr. 1. januar 2018 var der 7.932 statsløse i Danmark mod 3.570 i 2008.

UNHCR arbejder for at få udryddet begrebet statsløshed inden 2024.

Se **Dansk statsborgerskab/indfødsret**.

Tilknytningskravet: Var tidligere afgørende ved **familiesammenføring**, idet man vurderede, om ægtefællernes samlede tilknytning til Danmark var større end til et andet land. Det er nu erstattet af en række strengere integrationskrav.

Se **Familiesammenføring, Danskprøver og nyidanmark.dk**.

Tolkning: Personer, der ikke forstår og taler dansk, vil have behov for en tolk, fx ved samtaler med myndigheder, skoler, institutioner, og sundhedsvæsen. Forvaltningerne og institutionerne må sikre sig, at man er i stand til at forstå og blive forstået af udlændinge. Tolk er obligatorisk i straffesager. Trods advarsler fra sundhedspersonale opkræves der fra 1. juli 2018 gebyr for tolkebistand i sundhedsvæsenet fra personer, der har boet i Danmark mere end 3 år.

Flygtningehjælpens Tolkeservice - Tlf. 3373 5335

Se: **Indvandrermedicin**

Tortur: Ved tortur forstås tilfælde, hvor magthavere mishandler en person fysisk eller psykisk for at få ham eller hende til at indrømme en forbrydelse, for at få oplysninger, sprede frygt eller straffe. FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf blev vedtaget i FN 10.december 1984 og er i dag tiltrådt af 158 lande. Konventionen slår fast, at ingen omstændigheder, hverken krig, trussel om krig eller politisk uro, kan retfærdiggøre brug af tortur. Det er ingen undskyldning, at torturbøddler eventuelt har handlet efter ordre.

Man må ikke *refoulere*, dvs. tilbagesende mennesker til

lande, hvor de risikerer tortur. Den FN-komité, som overvåger konventionen, behandler også klager over **refoulement**. Indgives en klage over en truende tilbagesendelse til et land, hvor en person risikerer tortur, må han/hun normalt ikke tilbagesendes, mens sagen behandles.

Torturoverlever og traumatiserede flygtninge kan, udover i **Dignity**, behandles i andre offentlige og selvejende institutioner, fx Klinik for Traumatiserede Flygtninge, som findes i flere byer under Psykiatrien, og i Hovedstadsområdet.

26. juni markeres som FN-dagen for torturofre.

Se **Dignity, Refoulement**

Tosprogede børn: Ved tosprogede børn forstås børn, der vokser op i Danmark med et andet modersmål end dansk.

Alle børn er hidtil blevet sprogvurderet omkring 2-3 år og igen ved starten af 0. klasse med henblik på evt. ekstra sprogstimulering. Ifølge en ny politisk aftale fra medio 2018 skal alle 1-årige børn fra udsatte boligområder ("ghettoer") have et 25-timers obligatorisk læringstilbud om ugen, der også vil omfatte undervisning i dansk kultur og danske normer. Ellers kan forældrene miste børneydelsen. Denne aftale skal sikre en mere jævnbyrdig skolestart, og forældrene skal vejledes i at understøtte deres barns dansksproglige udvikling.

I folkeskolen skal tosprogede have undervisning i **dansk som andetsprog** fra 0. til 10. klasse, hvis de har behov for det, og tilbuddet er obligatorisk. Fra juni 2016 blev antallet af børn i modtageklasser øget til max. 18 og spændet til 5 klassetrin, og mange kommuner fravælger helt at oprette modtageklasser. Der er åbnet for segregeret undervisning uden for folkeskolen i op til 2 år, hvor kommunerne selv bestemmer læringsmålene.

Børn fra EU/EØS-lande samt fra Færøerne og Grønland skal desuden tilbydes **modersmålsundervisning**.

Trampolinhuset: Et medborgerhus for **asylansøgere, flygtninge** og andre medborgere, som arbejder for et asyl- og integrationssystem, hvor alle kan arbejde, leve og deltage i samfundet. 4 dage om ugen tilbydes praktik og jobtræning, sprogundervisning og aktiviteter samt rådgivning til både asylansøgere og flygtninge med ophold.

Trampolinhuset, Thoravej 7, 2400 Kbh. NV - tlf. 3220 0225

Mailadresse: Se www.trampolinehouse.dk

Se **Refugees Welcome**

Tredjelande: Alle lande uden for de nordiske lande, EU/EØS-landene og Schweiz kaldes tredjelande.

Tvangsægteskaber: Arrangerede ægteskaber hører hjemme i familie-centrerede kulturer, hvor et ægteskab er hele familiens anliggende og ikke kun de to ægtefællers. I nogle tilfælde anses et ægteskab for så vigtigt, at de unge bliver viet imod deres vilje. I sådanne tilfælde er der tale om tvangsægteskaber. I andre tilfælde ønsker de unge selv, familien arrangerer deres bryllup. Derimellem er der en gråzone, hvor der findes glidende overgange mellem tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, hvor de unge kan føle sig presset ind i et ægteskab, de i virkeligheden ikke ønsker. Her er det vigtigt, at det omgivende samfund stiller støtte og rådgivning til rådighed, når de unge eller familien ønsker det.

Anonym hotline: *Etnisk Ung*: tlf. 7027 7666 - mail via hjemmeside: www.etniskung.dk

Tyrkiet, Associeringsaftalen med: En selvforsørgende tyrkisk statsborger, der har haft lovlig beskæftigelse på min. 10-12 timer/uge på det danske arbejdsmarked, kan under visse betingelser generhverve en mistet **opholdstilladelse** i medfør af EØF's Associeringsaftale med Tyrkiet.

Se nyidannmark.dk

Tålt ophold:

Der findes to former for tålt ophold:

- Oprindeligt handlede det om udlændinge, som var under mistanke for krigsforbrydelser eller forbrydelser mod menneskeheden og lign.
- Senere er man også begyndt at bruge udtrykket om udlændinge, der enten er udvist i forbindelse med en dom for kriminalitet eller er til fare for Danmarks sikkerhed, men som ikke kan eller vil udsendes. En del af dem går under jorden for at undgå **Udrejsecenter** Kærshovedgård.

I dag (aug. 2018) bliver personer på tålt ophold nemlig anbragt på Udrejsecenter Kærshovedgård, der er indhegnet og

ligger isoleret uden offentlige transportforbindelser.

Her må man ikke have lønnet arbejde eller uddanne sig, og udlændingeminister Inger Støjbergs erklærede mål er, at tålt ophold skal være "så utåleligt som muligt". Derfor gøres forholdene på udrejsecentrene hele tiden mere og mere uudholdelige, og mange bukker under med stress og depression.

Sammen med mennesker på tålt ophold anbringes også enlige afviste **asylansøgere**, der ikke kan hjemsendes, og som efter politiets vurdering ikke samarbejder tilstrækkeligt.

Udenlandske statsborgere i Danmark: Udgør i 2018 505.992 personer, dvs. 8,8% af befolkningen. Heri er ikke medregnet turister og **asylansøgere**.

Pr. 1. januar 2018 var der 591.678 **indvandrere**, hvoraf 442.119 havde udenlandsk statsborgerskab, og 178.719 **efterkommere**, heraf 57.942 med udenlandsk statsborgerskab.

Se **Valgret, Tabel 1, Tabel 5 og Tabel 2, samt Figur 1 - 2.**

Udlændinge- og Integrationsministeriet: I daglig tale kaldet **Integrationsministeriet**.

Udlændingeloven: Indeholder bestemmelser om indrejse, ophold, **asyl**, **udvisning** og **afvisning**. Ændres hele tiden. Seneste version kan ses på: www.retsinformation.dk

Udlændingenævnet: Oprettet 2013 som et uafhængigt domstolslignende forvaltningsorgan (uafhængigt af regering og Folketinget). Nævnets opbygning svarer til **Flygtningenævnet**. Kun 3 personer deltager i møderne dvs. en dommer som formand, en advokat indstillet af Advokatrådet og en ministeriel embedsmand. Sekretariatsfunktionen varetages af Udlændinge- og Integrationsministeriet, og embedsmænd der indgår i nævnet, kommer herfra. Sagsbehandlingen sker på møder uden offentlig adgang, men nævnet kan beslutte en mundtlig høring af klageren, evt. med tolk. Mindre sager kan afgøres af formanden alene.

Udlændingenævnet behandler klager vedr. afgørelser om **familiesammenføring**, permanent **opholdstilladelse**, administrativ **ud-** og **afvisning** truffet af Udlændingestyrelsen

samt ophold på grund af erhverv og beskæftigelse, studier og au pair-ophold truffet af **SIRI** (Styrelsen for International Rekruttering og Integration) i 1. instans.

Adelgade 11-13, 1304 Kbh.K - tlf. 6198 3800

udln@udln.dk - www.udln.dk

Udlændingeregistret (UR): Elektronisk arbejdsregister for **Udlændingestyrelsen**, Politiet, **Flytningenævnet** og **Udlændinge- og Integrationsministeriet**. I brug siden 1994 til registrering, journalisering og statistik. Omfatter ikke udstedelse af visa. Registret omfatter udenlandske statsborgere, fx asylansøgere og personer med sager, som behandles efter **udlændingeloven**. Når en **asylansøger** anerkendes som **flygtning**, får vedkommende et CPR-nummer og registreres i Det Centrale Personregister.

Udlændingestyrelsen: Sammen med **Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)** hører **Udlændingestyrelsen** under Udlændinge- og Integrationsministeriet.

SIRI afgør sager om ophold til studerende og arbejdstagere, mens Udlændingestyrelsen afgør sager om **asylansøgninger** og **familiesammenføring** som første instans og træffer afgørelse om visum i samarbejde med danske ambassader. Udlændingestyrelsen har ansvaret for indkvartering af asylansøgere i asylcentre. Udlændingestyrelsen interviewer **asylansøgere**, som er registreret af politiet, efter ankomst til landet. Deltager desuden i lovforberedende arbejde og informationsopgaver.

Se **Udlændingenævnet**.

Udlændingestyrelsen, Rymsgade 53, 2100 Kbh. Ø - Tlf. 3536 6600
us@us.dk - www.nyidanmark.dk

Udrejsecentre: Afviste asylansøgere, som ikke kan eller vil hjemsendes, bor på de to udrejsecentre, der drives af Kriminalforsorgen. Personalet er fængselsbetjente ansat for ½ år. - *Udrejsecenter Sjælsmark* i Hørsholm kommune er en gammel kaserne. Der planlægges udbygning til 400 pladser, fortrinsvis til afviste familier med børn, **åbenbart grundløse** og afviste efter **Dublin-forordningen**. Eksperter og ngo'er advarer mod at lade børn vokse op i den stærkt belastende isolation.

- *Udrejsecenter Kærshovedgård* i Ikast-Brande kommune er et tidligere statsfængsel, fjernt fra offentlig transport. Fuldt udbygget vil det rumme 400 pers. Her indkvarteres personer på **tålt ophold**, personer, som er udvist ved dom for kriminalitet, og enlige, som har fået endeligt afslag på **asyl**. Teoretisk er de ikke frihedsberøvet, men skal typisk flere gange om ugen registreres hos politiets vagt på området, og de skal bo på centret. Strafferammen for brud på opholds-, melde- og underretningspligten er hævet til 1½ år. Kærshovedgård er præget af stor lediggang. Beboerne har ikke mulighed for selv at lave mad, men bespises i cafeteria til faste tider. De stærkt begrænsende livsvilkår hævdes at krænke Den Europæiske **Menneskerettighedskonvention EMRK**.

- De afviste asylansøgere, som samarbejder om hjemsendelse, bor på *Hjemrejsecenter Avnstrup*.

Udvandring: Se **Emigration** og **Migration**

Udvisning: Ifølge **udlændingeloven** § 22 - § 26 kan en udlænding udvises af Danmark, hvis han/hun idømmes en betinget eller ubetinget frihedsstraf, medmindre det strider mod vore internationale forpligtelser. Det afgøres ved en konkret vurdering og afhænger bl.a. af, hvor længe personen har opholdt sig lovligt i landet, og hvor alvorlig en strafesag, der er tale om. Også tidligere fængselsdomme har betydning. Der skal dog tages hensyn til familiens enhed.

En udvisningsdom kan medføre et indrejseforbud på 4, 6 eller 12 år eller for bestandig.

Udenlandske statsborgere, der ikke har nogen **opholdstilladelse**, kan udvises administrativt.

En person med dobbelt statsborgerskab kan ved dom miste sit danske statsborgerskab.

I flere tilfælde er mænd, der er født og opvokset i Danmark, blevet udvist for bestandig i forbindelse med en dom.

Uledsagede mindreårige asylansøgere: Efter en stigning i 2016 faldt andelen af børn, der var flygtet uden deres forældre, til 14% af asylansøgerne i 2017. Mens børnene er i Danmark, får de beskikket en værge. En stor del af dem er over 15 år og får deres asylsag behandlet efter normal procedure. Børn, som er yngre eller ikke vurderes at have den fornødne modenhed, kan i nogle tilfælde få **opholdstilladelse** efter

udlændingelovens § 9c stk. 3.1 eller 2, *ganske særlige grunde*. Siden 2010 vil børnene dog kunne udvises, når de bliver 18.

Mange uledsagede børn har haft oplevelser, som medfører psykiske traumer. Nogle af dem er sendt bort fra krig for at undgå, at de bliver hvervet som soldater.

Se boernpaaflugt.dk

UNHCR: The United Nations High Commissioner for Refugees eller nu: **The UN Refugee Agency**: FN's Flygtningehøjkommissariat eller FN's flygtningeorganisation. UNHCR er oprettet i 1950. Det har som opgave at lede og samordne den internationale indsats til beskyttelse af flygtninge i hele verden og at arbejde for at finde løsninger på flygtningerelaterede problemer. Retslig bistand skal sikre, at **flygtninge** ikke returneres til hjemlandet, hvis der er fare for forfølgelse. Det er UNHCR's opgave at holde øje med, om stater, der har tiltrådt **flygtningekonventionen**, lever op til dens ordlyd, samt at forebygge og bekæmpe statsløshed. Udgifterne dækkes delvist af frivillige bidrag fra stater og private hjælpeorganisationer.

UNHCRs danske kontor ligger i FN-byen i København:

Marmorvej 51, 2100 Kbh. Ø - tlf. 4533 6576 denco@unhcr.org

Se **Refoulement** og www.unhcr.org

Unionsborger: Se **EU-borger**.

UNITED for Intercultural Action: Et netværk, der fokuserer på **indvandrere** og **flygtninge** og modarbejder **racisme** og **fascisme**. Over 550 europæiske organisationer støtter UNITED, inkl. SOS Racisme Danmark.

UNITED koordinerer internationale ungdomskonferencer, kampagner og andre aktiviteter på europæisk plan. Opdaterer siden 1993 *the List of Deaths*, Dødslisten, med flygtninge/migranter omkommet på vej til Europa.

Postbus 413, NL-1000 AK Amsterdam - tlf.+31 20-683 4778 - mail via: unitedagainstracism.org

UPR-bedømmelse (Universal Periodical Review): FN's Menneskerettighedsråd gennemgår med ca. 4½ års interval de enkelte landes overholdelse af **menneskerettighederne**. De øvrige lande kommer så med konkrete anbefalinger til det land, der vurderes. Ved 2. UPR-vurdering i 2016 fik

Danmark 199 anbefalinger. Se de 134 anbefalinger vedr. især udlændinges og etniske minoriteters menneskerettigheder på dansk på: sosracisme.dk under *Internationalt om diskrimination i Danmark*. Se også: www.upr-info.org

Valgret: Valgretsaldern i Danmark er 18 år, og den, der har valgret, kan opstilles til valg. Hvis man ikke er dansk statsborger, kan man ikke stemme ved folketingsvalg, og man kan heller ikke opstille. Til kommunal- og regionsvalg kan man stemme, hvis man er fyldt 18 år, har haft fast bopæl i Danmark, Grønland eller Færøerne i 3 år eller er EU-borger eller nordisk statsborger.

1. januar 2018 havde 418.815 (9,1%) fastboende i valgretsaldern (≥ 18 år) ikke dansk statsborgerskab og derfor ingen stemmeret til Folketings- og EU-valg. Heraf var 400.968 **indvandrere**, 12.857 **efterkommere** og 4.990 af **dansk oprindelse** (dvs. den ene forælder er dansk statsborger født i Danmark). Det vil sige, at 73% af indvandrerne, 18% af efterkommerne og 0,1% af dem med dansk oprindelse ikke har stemmeret og er uden demokratisk indflydelse på en lovgivning med konstante udlændingestrømninger.

Se **Tabel 2** og **Figur 1 - 2**.

Venligboerne: Blev startet af nogle vendelboer i Hjørring i 2014. Formålet var at møde **flygtninge**, som kom hertil, med en venlighed, der stod i kontrast til det politiske flertals afvisende holdning.

Bevægelsen er uafhængig af køn, etnicitet, religion, alder og politisk tilhørsforhold. Mødet med de nye medborgere ses som en mulighed for få tilført ekstra glæde og indsigt i livet ved at byde dem velkommen til landet. Enhver kan bidrage og forsøge at bygge bro mellem mennesker.

Venligboerne findes nu mange steder i Danmark. Der er ikke tale om foreninger med vedtægter og medlemskartoteker, men løse strukturer, hvor man bidrager med, hvad man kan. Se de mange grupper af Venligboere på Facebook.

Se venligboerne.dk og Facebook.

Venskabsprisen: Er siden 1991 blevet uddelt hvert andet år af **SOS Racisme** som anerkendelse for et godt initiativ, der modvirker **diskrimination**. I 2005: Arne Hansen, Frederiks-

havn; 2007: Medlem af Folketinget Özlem Cekic (SF); 2009: Kirkeasyl; 2011: Johanne Schmidt-Nielsen (Ø) og Margrethe Vestager (B); 2013: Menneskerettighedsadvokat Niels-Erik Hansen (DRC); 2015: Khaterah Parwani og Natasha Al-Hariri; 2017: Bedsteforældre for Asyl.

Verdenserklæringen om Menneskerettighederne: Vedtaget af FN's generalforsamling 10. december 1948. Datoen 10. december er nu FN's Menneskerettighedsdag.

Verdenserklæringen er ikke juridisk bindende, men har dannet grundlag for FN's øvrige konventioner på området, fx: Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder (1966), Konvention om borgerlige og politiske rettigheder (1966), **Racediskriminationskonventionen** (1965), Kvindekongventionen (1979), Torturkonventionen (1987), Børnekongventionen (1989) og Handicapkonventionen (2006).

Uddrag af Verdenserklæringen om Menneskerettigheder:
- Artikel 1: *Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder.*
- Artikel 2: *Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, fx på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling.*
- Artikel 14: 1. *Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse.* 2. *Denne ret må ikke påberåbes ved anklager, der reelt hidrører fra ikke-politiske forbrydelser.*

De vigtigste menneskeretskonventioner kan ses på:
www.sosmenneskerettigheder.dk under Konventioner

Se **Europæiske Menneskerettighedskonvention; Flygtning, Flygtningekonventionen**, www.sosmenneskerettigheder.dk

Xenofobi (fremmedhad): *græsk:* Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed.

Se **Diskrimination, Ethocentrisme, Fobi og Racisme.**

Ægteskab Uden Grænser, ÆUG: En forening oprettet i 1996 for at støtte danske borgeres ret til frit at vælge deres ægtefælle og leve sammen i Danmark uanset ægtefællens nationalitet. Har søsterafdelinger i Slesvig og i Sverige: ÄUG.

Yder rådgivning, også pr. mail via hjemmesiden til par,

der gerne vil leve sammen.

www.aegteskabudengraenser.dk

mail: kun via hjemmesiden

Åbenbart grundløs: Særlig hasteprocedure, som anvendes når **Udlændingestyrelsen** vurderer, at en person er uden chance for at opnå asyl i Danmark. Vurderingen går på manglende behov for beskyttelse i **Flygtningekonventionens** forstand. I de tilfælde skal **Dansk Flygtningehjælp** høres, og hvis de er enige i vurderingen, sendes asylansøgeren hurtigst muligt ud af landet. Konklusionen "åbenbart grundløs" findes i to versioner:

- *Særligt hastende åbenbart grundløs-procedure:* Hvis Udlændingestyrelsen vurderer, at asylansøgeren kommer fra et land, hvor forholdene er sådan, at man ikke kan få asyl, og Dansk Flygtningehjælp er enig, afvises ansøgningen hurtigt, og asylansøgeren skal ikke udfylde et asylansøgningsskema.

- *Åbenbart grundløs-proceduren (ÅG):* Også her vurderer Udlændingestyrelsen, at der intet grundlag er for asyl. Hvis Dansk Flygtningehjælp er uenig, gives der afslag, men sagen behandles i Flygtningenævnet. Er DFH enig, kan afslaget ikke ankes til **Flygtningenævnet**.

Tabel 1. Alle meddelte opholdstilladelser 2013 – 2017^{1,2}

Kategori	2013	2014	2015	2016	2017	2017 i %
Asyl mv.	3.889	6.104	10.849	7.493	2.750	3%
- heraf flygtningestatus	3.806	6.031	10.783	7.444	2.706	
- andet grundlag inkl. Humanitært					44	
Familiesammenføring mv.³	5.516	6.243	12.138	8.149	7.790	10%
- heraf familiesammenføring ³					7.015	
- ægtefæller/faste samlevere	3.730	3.410	5.233	3.825	4.127	
- Øvrige, bl.a. adopterede, tidl. dk. statsborgere					775	
Erhverv	11.529	12.436	11.682	12.903	12.749	17%
- heraf fasttrack, beløbsordning, positivlisten, forskere og undervisere					5.636	
- green card og etableringskort					567	
Studie mv.	11.601	12.144	12.658	14.291	15.302	20%
- heraf uddannelse/Ph.D	6.982	7.425	8.246	9.194	8.949	
- au pairs					1.423	
- praktikanter					1.899	
EU/EØS	32.027	35.415	37.366	37.166	38.237	50%
- heraf lønarbejde	14.741	16.944	18.066	18.013	19.283	
I alt	64.562	72.342	84.693	80.002	76.828	100%

Kilde: *nyidanmark.dk: Tal og fakta på udlændingeområdet 2013 - 2017*

¹Visa er ikke inkluderet i opgørelsen

²En person kan optræde flere steder i opgørelsen

³Familiesammenføring omfatter mindreårige børn og ægtefæller

Tabel 2. De almindeligste oprindelseslande¹ og personer med dansk eller alene udenlandsk statsborgerskab^{2,3}

Oprindelsesland ¹	Antal personer efter oprindelsesland ¹	Antal med dansk statsborgerskab ²	Andel ³ med dansk statsborgerskab	Alene udenlandsk statsborgerskab ³
Indbyggere i alt	5 781 190	5 275 198	91%	505 992
Udland i alt	770 397	270 336	35%	505 992
Danmark	5 010 793	5 004 862	100%	5 931
Tyrkiet	63 352	34 134	54%	28 168
Polen	46 900	7 336	16%	39 307
Syrien	40 978	3 326	8%	33 626
Tyskland	33 416	10 187	30%	24 764
Irak	32 494	22 376	69%	9 781
Rumænien	29 257	1 747	6%	27 813
Libanon	26 766	23 059	86%	1 370
Pakistan	25 244	12 881	51%	10 128
Bosnien-Herceg.	23 137	13 116	57%	9 837
Somalia	21 210	12 270	58%	8 780
Iran	21 013	12 130	58%	8 934
Afghanistan	18 511	9 268	50%	9 240
Norge	17 358	3 175	18%	16 752
Storbritannien	16 380	2 376	15%	18 306
Sverige	16 308	4 812	30%	15 696
Vietnam	15 411	10 988	71%	4 103
Jugoslavien	14 912	8 754	59%	4 187
Kina	14 015	3 176	23%	10 455
Litauen	13 894	484	3%	13 495
Indien	12 658	2 590	20%	9 649
Thailand	12 524	2 215	18%	10 179
Filippinerne	12 327	3 304	27%	8 706
Sri Lanka	11 804	9 128	77%	2 485
Ukraine	11 654	1 249	11%	10 203
Marokko	11 321	8 063	71%	2 818

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk> FOLK1B, FOLK1C og FOLK2

¹ Hvis ingen af forældrene er både dansk statsborger og født i Danmark, kategoriseres deres børn født i Danmark som fra forældrenes oprindelsesland

² Dansk/udenlandsk statsborgerskab er kun talt med som dansk

³ Inkl. personer af dansk oprindelse, der har skiftet statsborgerskab

Tabel 3. Anerkendte flygtninge 1956 - 2017

År	Flygtningestatus ¹	Opholdstilladelse af humanitære og andre grunde	I alt
1956 - 1990			44 485
1991			4 014
1992	3 683	124	3 807
1993	3 246	178	3 424
1994	2 508	310	2 818
1995 ²	19 931	416	20 347
1996	6 387	2 330	8 717
1997	4 940	985	5 925
1998	4 442	316	4 758
1999	4 223	220	4 443
2000	4 388	768	5 156
2001	5 742	521	6 263
2002	3 489	580	4 069
2003	1 852	595	2 447
2004	1 045	547	1 592
2005	853	294	1 147
2006	838	257	1 095
2007 ³	1 013	265	1 278
2008	1 242	211	1 453
2009	1 279	97	1 356
2010	1 961	163	2 124
2011	2 057	192	2 249
2012	2 460	123	2 583
2013	3 806	83	3 886
2014	6 031	73	6 104
2015	10 783	66	10 849
2016	7 444	49	7 493
2017 ³	2 706	44	2 750

Kilder: <http://www.nyidanmark.dk> og Dansk Flygtningehjælp

¹ inkluderer både kvoteflygtninge og spontane asylansøgere med konventionsstatus, de facto status (nu afskaffet), beskyttelsesstatus og midlertidig beskyttelsesstatus.

Kvoteflygtningene udgjorde ca. 500 om året til og med 2015, hvorefter Danmark har besluttet ikke mere at modtage kvoteflygtninge.

² heraf 16.077 fra Bosnien.

³ foreløbige tal.

Tabel 4. Hovedtal på asylområdet 2013 – 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Antal der har søgt asyl i Danmark:	7 557	14 792	21 316	6 266	3 500
heraf: uledsagede mindreårige børn	354	818	2 144	1 184	462
Antal overgået til realitetsbehandling	5 144	10 192	10 472	12 722	2 411
Antal indkvarterede på asylcentre ¹	5 365	10 764	17 145	9 365	5 278
Afviste asylansøgere i udsendelsesposition	1 519	1 686	1 393	1 154	945
Antal udsendte afviste asylansøgere	1 285	599	646	491	586
Anerkendelsesprocent Udlændingestyrelsen	55%	74%	85%	72%	36%
Omgørelsesprocent Flygtningenævnet	33%	16%	21%	20 %	19 %
Kvoteflygtninge	515	344	580	85	0
Konventionsstatus ²	1 872	3 913	7 810	4 478	1.525
Beskyttelsesstatus ²	1 419	1 774	1 325	406	392
Midlertidig B-status ²	-	-	1 068	2 475	789
Flygtningestatus, i alt ³	3 806	6 031	10 783	7 444	2.706
Humanitært ophold	65	46	25	3	3
Andre grunde	18	27	41	46	41
Opholdstilladelser ⁴ til asylansøgere i alt	3 889	6 104	10 849	7 493	2 750

Kilder: <http://www.flm.dk>, www.statistikbanken.dk VAN5, Justitsministeriet, <http://www.nyidanmark.dk>: Tal på udlændingeområdet pr. 31.05.2018
 Tal og fakta på udlændingeområdet 2013, 2014, 2015, 2016, 2017.

¹Antal asylansøgere ved årets udgang

²Omfatter asyl til spontane asylansøgere i 1. el. 2. instans.

³Inkluderer kvoteflygtninge og spontane asylansøgere med konventionsstatus og beskyttelses- og midlertidig beskyttelsesstatus

⁴Inkluderer også "andre grunde" – bl.a. mindreårige uledsagede børn

**Tabel 5. Familiesammenføringer af ægtefælle/fast samle-
ver eller mindreårige børn 1992 - 2017¹**

År	Ansøgninger	Tilladelser	Afslag
1992		8.091	
1993		5.033	
1994		6.017	
1995		6.327	
1996		8.727	
1997		7.708	
1998		9.687	
1999		9.422	
2000		10.021	
2001		10.950	3.286
2002	11.250	8.151	3.531
2003	6.520	4.791	3.745
2004	5.838	3.832	2.808
2005	6.000	3.522	2.650
2006	5.533	3.582	1.600
2007	5.552	4.455	1.792
2008	6.590	3.749	1.227
2009	6.184	4.482	2.165
2010	6.730	4.768	2.337
2011	3.810	2.902	1.263
2012	6.196	3.170	1.225
2013	7.215	5.112	1.593
2014	12.307	5.727	1.336
2015	16.107	11.645	1.957
2016	8.789	7.679	2.461
2017	6.689	7.015	2.637

Kilder: <http://www.nyidanmark.dk>: Tal og fakta på udlændingeområdet 2001-2017, www.statistikbanken.dk VAN66, og Minileksikon 1992-2000.

¹ Der er ikke tilgængelige tal om antal ansøgninger og afslag før 2001. Antal tilladelser frem til 2003 omfatter også forældre over 60 år, som ellers ville være uden mulighed for omsorg i hjemlandet. Disse udgør et fåtal.

Tabel 6. Antal personer, der har fået dansk statsborgerskab 1985 – 2017

År	Antal
1985	3 310
1986	3 623
1987	3 765
1988	3 747
1989	3 258
1990	3 028
1991	5 490
1992	5 118
1993	5 136
1994	5 767
1995	5 266
1996	7 289
1997	5 487
1998	10 277
1999	12 478
2000	19 323
2001	11 892
2002	16 662
2003	6 583
2004	14 976
2005	10 197
2006 ¹	7 961
2007	4 150
2008	6 111
2009	6 869
2010	3 833
2011	4 467
2012	3 671
2013	1 863
2014	4 786
2015	4 498
2016	15 028
2017	7 272

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk> DKSTAT, 2018

¹Pga. ny opgørelsesmetode er tallene efter 2006 reviderede

Tabel 7. Anmeldelser og afgørelser efter racismeparagraffen, straffeloven § 266 B, 1990 - 2017

År	Anmeldelser ¹	Afgørelser ²
1990	11	2
1991	12	4
1992	22	0
1993	22	3
1994	36	8
1995	21	8
1996	24	5
1997	63	5
1998	26	14
1999	33	3
2000	37	5
2001	64	20
2002	35	21
2003	27	17
2004	27	6
2005	53	4
2006	66	12
2007	26	10
2008	17	3
2009	23	7
2010	31	12
2011	40	20
2012	39	17
2013	26	22
2014	52	20
2015	83	37
2016	84	27
2017	95	36

Kilde: Danmarks Statistik, specialudtræk.

¹ En anmeldelse kan vedrøre flere personer

² En afgørelse vedrører kun en enkelt person. Afgørelserne var:

2009 1 ubet. frihedsstraf, 2 bøder, 1 tiltalefrafald/2 undladt, 1 frifindelse

2010 1 bøde, 1 tiltalefrafald, 10 tiltale undladt, 1 frifindelse

2011 3 bøder, 16 tiltale undladt, 1 frifindelse

2012 7 bøder, 7 tiltale undladt, 3 frifindelser

2013 2 bøder, 1 tiltalefrafald, 18 tiltale undladt, 1 frifindelse

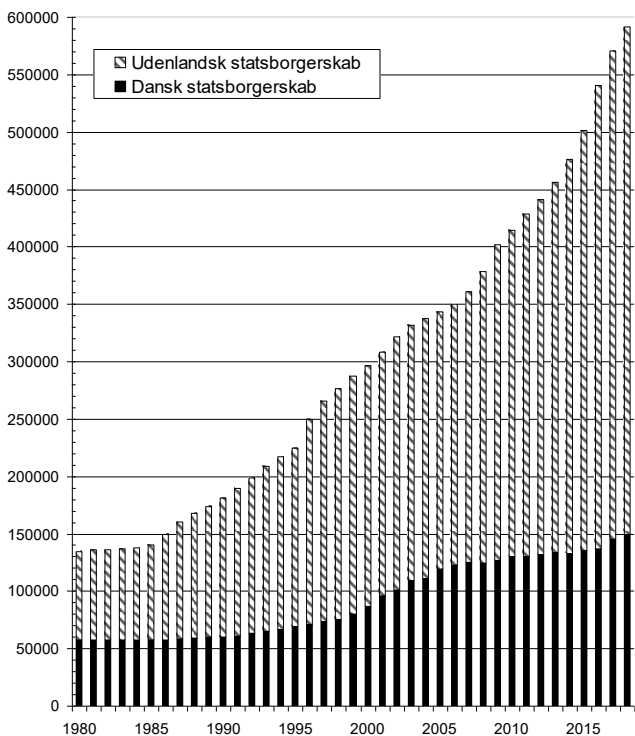
2014 6 bøder, 12 tiltale undladt, 2 frifindelser

2015 2 betingede frihedsstraffe, 6 bøder, 27 tiltale undladt, 2 frifindelser

2016 1 betinget frihedsstraf, 13 bøder, 13 tiltale undladt

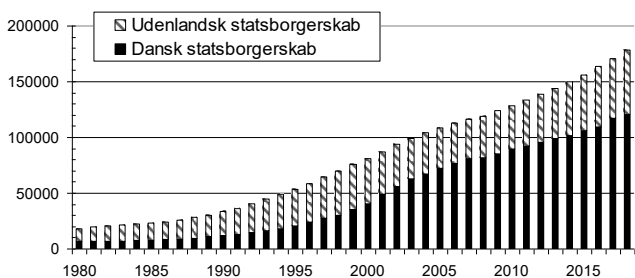
2017 1 ubetinget frihedsstraf, 7 betingede frihedsstraffe, 7 bøder, 19 tiltale undladt, 2 frifindelser

Figur 1. Indvandrere i Danmark, med og uden dansk statsborgerskab pr. 1. januar 1980 - 2018

Kilde: Danmarks Statistik, <http://www.statistikbanken.dk>, FOLK2

Figur 2. Efterkommere i Danmark, med og uden dansk statsborgerskab pr. 1. januar 1980 - 2018

Kilde: Danmarks Statistik, <http://www.statistikbanken.dk>, FOLK2

LITTERATUR:

Asylbørn i Danmark: en barndom i undtagelsestilstand / red. Signe Smith-Nielsen og Kathrine Vitus. København: Gyldendal Akademisk, 2011.

Den anden virkelighed: Tanker og tal om integrationen i Danmark / af Hans Lassen. København: Information, 2009.

**Bare fordi at - sprog og forestillinger i udlændingede-
batten** / af Knud Lindholm Lau. København: Tekst og Tale For-
lag, 2018

Brun mands byrde / af Hassan Preisler, København: Lind-
hardt og Ringhof, 2013

DANSKERE + DANSKERE 1 & 2 / af Kim Boye Holt.
Skødstrup: Vaerkstadt, 2011

**Flerkulturelle rødder: styrker og udfordringer ved en
flerkulturel opvækst** / af Maria Christensen og Svend Løb-
ner Madsen. København: Dansk Psykologisk Forlag, 2012

Flygtningenes danmarkshistorie 1954-2004 / af Carsten og
Malene Fenger-Grøndahl. Århus: Aarhus Universitetsfor-
lag, 2004

**Forældremyndighed for uledsagede børn og unge - en
håndbog for frivillige**. København: Røde Kors, 2013

Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro / af Hakan Kal-
kan. København: Statens Byggeforskningsinstitut; Aalborg
Universitet, 2014

Hvor taler du flot dansk / af Abdel Aziz Mahmoud. Kø-
benhavn: Politikens Forlag, 2017

Jeg er Nauja. En grønlandsdanskers bekendelser / af
Nauja Lynge. Århus: Filo, 2018

Kampen om menneskerettighederne: en debatbog / red.
Anette Faye Jacobsen, Steven L.B. Jensen. København: Gads
Forlag, 2016

- Krig og kærlighed: om indvandringen i Norden** / af Henrik Saxgren. København: Gyldendal, 2006
- LTI - Det Tredje Riges sprog** / af Victor Klemperer. København: tekst & tale, 2013
- Med eller uden skræl: En debatbog om drengeskæring** / red. Bente Dalsbæk. København: Broe, 2009
- Mellem drøm og virkelighed: palæstinensiske flygtninge i 60 år** / af Hans Henrik Fafner. - København: Folkekirkens Nødhjælp, 2008
- Nydansk: er nydanskere og danskere virkelig så forskellige?** / af Hjarn v. Zernikow Borberg. København: Multivers, 2016
- Når ære er på spil - en metodebog om æresrelaterede konflikter i Danmark** / af Susanne Willaume Fabricius. Frederiksberg: Frydenlund, 2018
- Og Balkan kom til Danmark: om at være nærområde til krig og folkemord** / red. Niels-Jørgen Nehring og Birte Weiss. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2015
- Omar og de andre - Vrede unge mænd og modborgerskab** / af Aydin Soei. København: Gads Forlag, 2018
- Romaer - Europas største etniske mindretal** / af Malene Fenger-Grøndahl. Aarhus: Turbine, 2012
- Send flere indvandrere, tak! - hvordan indvandring gavner den danske vækst og økonomi** / af Sally Khallash. København: Gyldendal Business, 2012
- Sort land: fortællinger fra ghettoen** / af Ahmad Mahmood. [København]: People's Press, 2015
- Vrede unge mænd - optøjer og kampen for anerkendelse i et nyt Danmark** / af Aydin Soei. København: Tiderne Skifter 2011
- Ægteskab og migration: konsekvenser af de danske familiesammenføringsregler 2002-2012** / af Anika Liversage, Mikkel Rytter. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2014

VIGTIGE HJEMMESIDER:

sosracisme.dk

SOS Racisme

sosmenneskerettigheder.dk

SOS Racismes undervisningssite til gymnasier & HF

nyidanmark.dk

Ny i Danmark (Udlændingestyrelsen og SIRI)

integrationsviden.dk

Vidensportal over eksisterende viden om integration

sameksistens.dk

Asyl- og udlændingepolitik, tro, sameksistens

refugees.dk

Refugees Welcome. Information om flygtninge i Danmark

menneskeret.dk og humanrights.dk

Institut for menneskerettigheder

statistikbanken.dk

Danmarks statistik

arnehansen.net

Hjemmeside for flygtninge og positiv fred

www.huridocs.org

**International søgemaskine om menneskerettigheder:
organisationer og dokumenter**

circuminfo.dk

**Circuminfo.dk - Afbalanceret, videnskabeligt baseret in-
formation om rituel omskæring af drenge**

unitedagainstrefugeedeaths.eu

**The List of Deaths: Liste over flygtninge og migranter, der
er på vej til Europa fra 1993 til i dag**

acleddata.com

Om konflikter, krig og overgreb i ustabile lande

Indmeldelse i **SOS Racisme**:

kan ske med

- indmeldelsesformularen på hjemmesiden:
sosracisme.dk
 - eller mail til sos@sosracisme.dk
 - eller brev til: SOS Racisme, Nørre Allé 7, 2200 Kbh.N
- Opgiv navn, adresse, e-mail og telefon

samt

betaling af 75 kr.

- via giro [type 01] 197 2200
- ved bankoverførsel til reg.nr. 1551, konto nr. 1972200
- pr. Mobile Pay 4233 1968

ELLER

ved indbetaling af 75 kr. via Mobile Pay 4233 1968 med følgende oplysninger: NY, adresse og e-mail.

Medlemskabet er gyldigt fra indbetaling af kontingent.

Årligt kontingent:

Introduktionskontingent, 1. år:	75 kr.
Ordinært medlemskab:	295 kr.
Unge under 26 år:	100 kr.
Pensionister og efterlønnere:	185 kr.
Arbejdsløse og deltidsansatte:	185 kr.
Lokale foreninger:	460 kr.
Landsforeninger:	1450 kr.

GAVER MODTAGES MED GLÆDE

Din banan er COLOMBIANSK

Din kaffe er KENYANSK

Din vin er CHILENSK

Dit tæppe er PERSISK

Din rom er CARIBISK

Dit porcelæn er KINESISK

Din cigar er CUBANSK

Din bil er JAPANSK

Din ferie går til THAILAND

MEN DIN NABO ER UDLÆNDING??

Kendskab skaber venskab

ISBN 978-87-982930-5-7